

Jaunys!

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 51.

Plymouth, Pa., d. 17 Gruodžio (December) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

ESTABLISHED 1886
The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:
J. J. Pauksztis & Co.
224 EAST MAIN STREET
PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTAS 1886 metu
NEDĖLINIS LAIKRASZTIS
„Vienybe Lietuvniku“
išeina kas Sereda Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje \$2 00
į kitas szalis \$2.50

Prenumerata turi buti isz virsaus apmoketa, nes įstatymai draudžia po baume stundinti neapmoketa laikraštį.

Razant apie permainyma adreso, butinal reikia atsityti ir senajį adresą. Kas maloni apsipazinti su szituo laikraszcziu, gali gauti, pareikalaves, du numeriu dovanai.

Reikalaujantimes knygu kataloga prisiuncziam dovanai.

Pajleszkojimai: garsinant vieną sykį 50c.
 du sykiu 75c.
 tris sykius 1.00

Pinigai siuncziasi per MONEY ORDER arba registravotose gramatose ant ezito antraszo.

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
Plymouth, Pa.

Boston Shoe Store
26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasarinu czevryku vyriskiu, moteriskiu ir vaikų, visi yra Juni jos darbo, parduodame uz visai pigu preke. Tel pozgi czevrykus dirbame ir ant apetelevimo.

Atelk ir panegtuk o busi uzganadintas.

ADRESAI

CENTRALISZKU VIRSZINKU „TĖVYNĖS MYLETOJU“ DPAGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
P. O. Box 758 Canonsburg, Pa.

Kasierius — A. Olszėvskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — Dr. J. T. Zelviene
1 Church st. Ply mouth, Pa.

Neikite pas svetina, bet pa
V. G. Sava.
„Saloon“ 13 S. Penn. Ave.
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kviecziam lietuvius.

Czia gerai pigianšias laivakortes ir pigiai nusiqi pigias į visas svieto dalis.

Telephonas 3-9 — 2 S. S.

Gyvastis užtikrinta.
Dr. Albertas Kaufmanas
Europiskas ir Amėrikoniskas specialistas, ir draugas mainieriu užtikrina iszgydyma koznos ligos, vyrų privatiszkas ligas, moteriu ir vaikų.

Dr Kaufmanas praktikavojosi daugeli metų szpitolėse ir turi diplomus Maskolijos ir Amerikes ir jis pasakys tavo kalboje kas per priezastis ir kaip iszgydyti. Tukstančiai žmonių tapo iszgydyti ir apsaugoti nuo amėrikoniszko peilio.

Specialiszka praktika ir vaistai europiszki užlaikė daugelio gyvastiu ir suteikė sveikatą. Daugelis žmonių pažysta isz seno krajaus. Susiszneku leukiszikai, maskolliszikai, vokiszikai ir lietuviszikai.

Ofisas: 43 S. Washington, str.
Wilkes Barre, Pa.

TELEPHONE } 578 M. Bell
 } 1005 Peoples.

Ofiso valandos nuo 8-10 isz ryto, nuo 2-4 po pietu, nuo 7-9 vakare.

„Vienybės“ redakcija telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

P. V. Obiecinas,
1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduoda Latvakorte ant visokių liniju ir sinuciu pinigų į visas dalis svieto. Doviernastis (pavedimus rezutu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdžia. Iezmainau vizokius pinigus ont amėrikoniszku ir t. t. Darau apsergėlimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalkių. Jeigu kurį atkeliavusį užlaikytų katlegarnėje, tegul szaukliai prie manęs, o aaz jį išlenkosiu.

Išėtviai kreipkitės pas savo tautietį, o brute užganėdinti.

RECEPTAI.

Kożnoi gerai apitkeje gana ce tea t kras g d oles je gn tūēēē gers recepta. Mes i arduo d me receptus cyda ni vi. eolju ligu ir kitokius para szytus gerusiu daktaru svieto. Pėraszyk aizskiai tikra varda ligos angliozoi arba lotvriszka kalboje, rosza rasyk lietuvi zikai: kiek turi ir eti ligo nie, vyras ar moteris? su kuo rasyti stulsk mune vieną doieri, o ant rasi reo pta. Norėdams apie ka pasiklausti, atsiuok n areq uz 2c. del atsakymo.

Adr'suok sziteji:

GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip 30 metus iszmegintasi
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausias gyduole nuo

Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu **Rheumatiszku** skaudėjimu.

uz 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,

Užlaiko kasdien szviezią mēsa, kiaulieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szviezi rukyti, deszru visokių galima gauti dideliu pasirinkime.

teiposgi užlaikau miltu, cukrius, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p gesi q preke nei kaip pas kitus visi pas **G. J. Miliu,**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Telephonas 352 Plymouth.

Daktarka.
Johanna Zelviene.

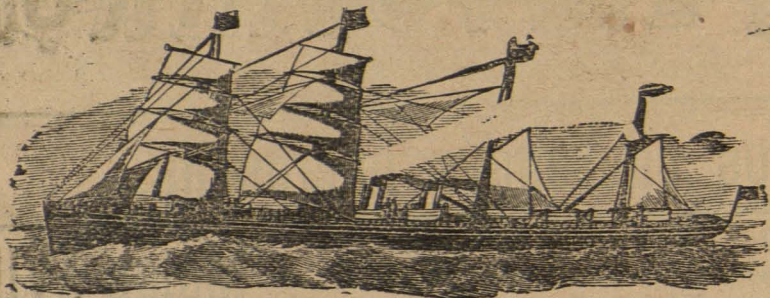
Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
 } nu 12 iki 1 po piet,
etidarytas { nu 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tam tikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbą ir gerą prieziura.

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susitikti lietuvizkai ir lenkiskai. Ateikite ir pėsiliudikite, kad mes per 52 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdam tiketus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3 $\frac{3}{4}$ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir išimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Pirmutine lietuvizka karczema Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Užtikome geriausią alų, degtiną ir cigarus, ir teipgi suteikiame draugiszką rodą visokiuose reikaluose.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teiposgi senus ant naują perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

GERIAUSIAS DAKTARAS Kazimieras Butkevyczia

gydo visokias užsienėjusias ir sekretnas ligas. DR. KAZIM. BUTKEVICZIA yra specialistas, gydo bobų ir vaikų ligas, apžiūri ligonius kas diena nuo 2 iki 6 val. po piet; duod rodą pergromatas ir sten zia gydoliai reikalaujant dėl savo namų, nuo kosulio, slogos, eintis ir skausmo po szirdžia. Vilniaus Cūdansa vit-e Ostrobromo balsamas su paraszu ant plėczkutės D. GIACZAS.

Parduoda laivkorte ant geriausių laivų, siunčia pinigus į visas dalis svieto. Užsiima varymu visokių rojų, suteikia rodą visokiuose atsitikimuose. Laiko Banką, kas n-ri padėti pinigų gauti 3 procentus ant metų, patalikus mažiau kaip pueq metų, procento negauna.

Breipkitės arba szaukitės tiktal lietuvizkai ant szio adreso:

4556 S. Ashland Ave. CHICAGO, ILL.
Aptieka Magistro Farmacios D GIACZA,
tarp 45 ir 46 ulyezių, Town of Lake.

Dėl žinios lietuviams

Kewanee gyvenantiem kad asz Antanas Norkaitis uždėjau groserne ir buczernė ant East 8-th gatves Kewanee, Ill.

Praszau lietuviai at-ilankyti pas mane nē ką pas svetimtautį.

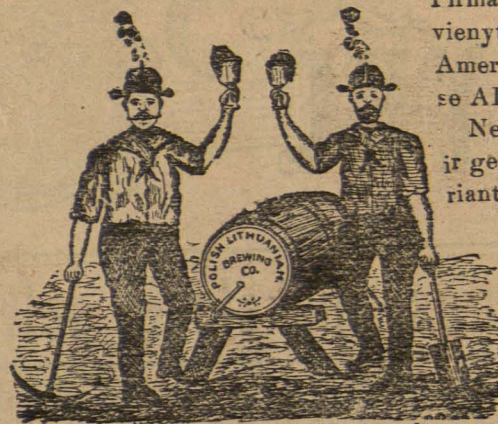
Temykite!

Kas isz amerikiezių nori gauti darbinikiszką laikrasztį „Darbininkų Balsa“ ir kitus prigulinczius Liet. Soc.—Dem. Part. rasztus tesikreipia į Vienybės redakciją arba prie draugo V. Miszeikos.

Rankraszczius, paskirtus „Dar. Balsui“, reikia siųsti draugui Miszeikai; teip jau kreiptis prie jo tu int kokius kitus reikalus į redakciją „Darbininkų Balsa“. Antraszas:

V. Miszeika, 95 Canalport Ave.
Chicago, Ill.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas BRAVCHAS Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriausę ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet gal-

vos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nē proczkų.

Todėgi perkantieji ir pardavėjai (karcziamnįkai) visadės reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO. DANVILLE, PENN., A.

Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Geriausę gyduolę ant sudrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikia vietoj szpuolusių atauga nauji plaukai; praszalina visoki necisztą sistemą kaip tai: pleiskanas, dedervines, niežus papuckus ir stabdo galvos skaudėjimą. Teipgi mes turime geras giduoles nuo Reumatizmo, Paucezku nugidimas nuo veido, nuo Korn-spauduku ant kojų, ir geriausę gyduolę nuo dantų gėlimo tik 20c mes gyduoles siunčiam in visas dalis svieto. Rodą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

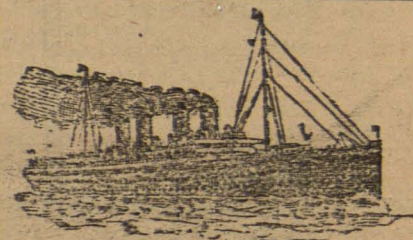
Siuntejei!

sviesto, siro, kiauszių ir kitų tavorų, bus linksmi iszgersti apie nauję freight ėjima Lackawannos geležinkelio ant szijų metų, specialiszkai einantis greitai į New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gautojų.

Karai su ledais isz East Owego, siekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szias ėjimas prasidėjo 22 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas kožną nedelę, ateinantis į rytinius miestus seredos pėtnyczios rytais.

Specialiszkas laikas paskirtas, dėl siuntinėjimo ir kožnas agentas priduos reikalaujentiems visas informacije.

Telephonas 26-5 So Boeto

F. J. & K. Mockevicz, 145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS

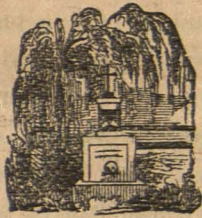
Parduoda latvakortes ant visokių linijų ir siunčia pinigus į visas dalis svieto. Doviernasti (pavedimane rasztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainau visokius pinigus ant amerikonsiszkų ir t.t. Darau apszergėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkeliausį užleikytų kestlegarnėje, tegul szankiasi prie mane, o asz jį iszlinoosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busit užganėdinti.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių ploczio, 24 colių augszczio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musų užsi-tarnavusio tautiecio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant naudos savo tautiezių ir tėvynės.

A. a. Jonas Maczys.

15 dieną Gruodžio, ketvirtą valandą po piet, persiskyrė su sziąja pasaule Jonas Maczys, redaktorius „Vienybės Lietuvosninkų“. Paėjo iš Ilgavangių kaimo, Klebiszkių valsezians, Senapilės pavieta, Sivalkų gubernijos.

Lietuviszkoje literaturoje jis jau nuo seno yra žinomas kaip autorius puikių eilių, patalpintų visokiuose lietuviszkuose laikraszcziuose. Amerikoje iszgyveno lygiai dveju metus. Budamas redaktorium „Vienybės Lietuvosninkų“ jis visados buvo karsztu užtarėju nuskriaustų, nesigailėjo savo pajiegių dėl labo varguolių. Mirė jaunystėje 35 metų amžiaus. Platesnės žinios apie jo gyvenimą ir darbus bus paduotos vėliaus.

A. a. vyskupas Antanas Baranauckas.

26 dieną Lapkriczio mėnesio, 1902 m., pasimirė Seinų vyskupas, Antanas Baranauckas. Velionis vyskupas Antanas, kaip praneszėme pereiname „Vienybės“ num., bus miręs nuo smegenų ligos, nes turėjo paralyzių. Vysk. Antanas turėjo vos 67 metus amžiaus. Jame Lietuva neteko nevien uolaus tikėjimo apginėjo, bet ir dainiaus, kalbininko ir kaipo darbystaus mokslininko.

Platesnes žinias apie velionį vyskupą paduosime vėliaus.

PERŽVALGA.

— Petropilėje „Lietuviszkoji Labdaringoji Draugystė“ 7 gruodžio loszė teatrą „Amerika Pirtyje“ ir isz lenkiszko verstą komediją „Bez dai žydi“.

— Rygoje lietuviams tapo daleista kelti dramatiszkus vakarus (loszti teatrus) prie szokių.

— Subacziuje, Kurszo gub., parubežėje Kauno gub., 23 lapkriczio buvo loszta komedija „Velnias spąstuose“ ir paskui szokiai. Ant to teatro buvo daugelis lietuvių isz Kauno gubernijos. Tai gi žinigeidu yra, ką manė Kauno policija apie tai, kas nuo jos yra asztriai užginta, o nuo Kurliandiszkes policijos daleista.

— Profesorius kun. Jaunis, kuris buvo užkvietas į Krokavos universitetą ant katedros mokiniu lietuviszkos kalbos, turbūt liksis Petropilėje prie dvasiszkos akademijos, tosios kitų profesorių ir klierikų nesuprantamas. Prof. kun. Jauniui vertėjo butinai į Krokavą persikelti, kas būtų lietuvių garbę pakėlę. Pagal prof. kun. Jaunio kalbžinystą ir kiti užrubežiniai universitetai nebutų norėję apsileisti kroviszkiui, butų įkurę katedras lietuviszkos kalbos, kas lietuviams vien naudą atnesztų. — Į vietą prof. kun. Jaunio bušęs pakviestas p. J. Jablonskis, nepaprastas kalbų zinovas, buvęs mokintojas Mintaujos ir Revelio gimnazijų, kuri dabar yra isztrėmimo, Pskovo

gubernijoje.

— „Tilzės Keleivis“ nupeikia Brandt'ą ir Goetz'ą, kuriuodu ant sinodo susirinkimo prieš lietuvius ir lietuviszkalbą vapėjo, sziteip: „Mums iszrodo, kaip menkai tulasis vokietys lietuvius tų pažysta, o kitasis pons ir augsztame valdzios urėde budams mūsų lietuvius bei jų reikmenis povisam nepažysta, bet kaip aklašis apie dažus vapa, kurių jis savo akimis niekadoms nematęs. Kad pons Brandt'as iszsitaria, buk lietuviszkoji kalba be jokios vertybės esanti, be literaturos, be istorijos, be poezijos, tai tas pons visai nē lietuviszka kalbą, nē lietuvius, tē jų praeitę nepažysta. O kad pons Goetz sakosi isz patyrimo žinąs, kad lietuviai kasdieniszkus dalykus geriaus lietuviszkoj, o vieros dalykus geriaus vokiszkoj kalboje supranta, tai jis tuom tiesą netropyjo — paklydo“.

— Tilzės „Lietuviszkoji Literatiszka Draugystė“ 13 lapkriczio nulaikė metinį susirinkimą, ant kurio užmanyta ir pritarta įrengti lietuviszka muzėjų Tilžeje su miesto pagelba. Draugystė tokiam muzėjui perka ir renka lietuviszkas liekanas. — Mes, lietuviai, tokiam užmanymui negalime pritarti nē nieko duoti, kadangi tokios liekanos yra labai brangintuos, ir pavedus tokiam muzėjui, ant visados dingtų isz lietuvių rankų. Liet. Liter. Dr. nėra lietuviszka, bet vokiszka, turinti už miestų susirinkimą lietuviszkių liekanų isznykstant lietuvių tautai. Mes vienog pasakome, kad toji draugystė per greitai užgimė ir ji isznykimo lietuvių tautos nesulauks.

— „Saulėje“ ir „Žvaigždėje“ tapo apgarsintas jubilėinio vysk. M. Valancziaus komiteto nutarimas, kad aukavusieji ant vysk. Valancziaus rasztų atsiszauktų iki naujų

metų 1903 ir pasiimtų nuo komiteto jiems prigulinczias knygas. Neatsiszaukianti iki 15 sausio 1903 m. parodys, kad neturi jokių pretensijų ir tais knygas padovanoja. (Mums rodosi, kad komitetas visiems aukautojams ir be reikalavimo turėtų nusiųsti po vieną knygą). Knygas dalina kasierius V. Stagaras ir sekr. kn. A. Milukas. Knygos tokios: „Živataj szvėtųjų“, „Dawatku kninaga“, „Pasakojimai Antano Tretininko“, „Pamokslai apie sakramentus“ ir „Žemaiczių Vyskupystė“. Likusias nuo iszdalinimo knygas pavesti „Motinėlei“ įsteigimui fondo vysk. M. Valancziaus vardo stipendijai. — Ant galo komitetas pranesza, kad Chicagoje p. Montvila & Co. surinkęs per \$150,00 aukų ant Valancziaus rasztų ir nepridavęs komitetui.

Isz Lietuvos.

Palanga. (Kurszo gub.). Pasklidus garsui, jog Rusijos vyriausybė galutinai užsikėsėjusi visas progimnazijas panaikinti, vienas isz jų suvis uždarant, o kitas į pilnas gimnazijas perdirbant. Palangoje gi turime 4 klasių progimnaziją. Apie tai iszgirdęs grasas Tiszkevyczia, sako, nuraszęs ministru, kad Palangoje augsztesnė mokykla butinai reikalinga, ir papraszęs, kad Pal. progimnaziją nenaikintų, bet į pilną gimnaziją perdirbtų, o nuo savęs dar buk pridėjęs pridėti pinigais ir gimnazijai namus dovanoti (esamoji progimnazija teip pat grapo namuose). Bet kaip gavome girdėti apszvietos ministras grasui atraszęs, kad Palanga pilnos gimnazijos nesulauks, kaszto, girdi, nēsą, o ar Rusijoje progimnazijos bus panaikintos, tai dar visaip gali buti, nes klausmas dar esąs neiszrisztas. Tai, mat, galima susilaukti nuo ministro malonę, kad irvienatinę Žemai-

tijoj augsztesnę mokslinyczią atimti, gali isz kurio daug iszėjo netik Lietuvai, bet ir visuomenei naudingų vyrų.

Linkava. (Panevėžio pav.) Po visą Lietuvą perėjo garsas, buk kun. Opulskis, Linkavos kamandorius, dėl bylos Aukmergėje į Poltavą ant 2 metų isztremtas, isz tenai kasžinkur iszbėgęs. Linkėjom anam laimės, tik rupinomės kur jis galėjo pasislėpti. Pasirodė vienog, kad vis tai tikriausia neteisybė, melaginga paskelba, paczios policijos iszmislyta. Kun. Opulskis nemislyjo isz Poltavos bėgti. Giltinė žino, kaip tę nutiko, kad kunigo Opulskio adresas iszdilo isz Poltavos policijos knygu, sako, kad kun. Opulskis tuoj po atvažiavimo prie policmeisterio nenuėjęs ypatiszkai apsigarsinti. Drauge kas-ziu-kas paleido paskalą, kad jis sugrižęs Lietuvon. Pakilo trukszmas. Poltavos policija tuojaus nuraszė Kauno gubernatoriui, o szis po visą Kauno guberniją iszjieszkovęs, vėl atraszė, kad jo ir czia nėra. Teip vos tik dabar susivaikę. Poltavos policija kun. Opulskiui netiki, tankiai lankos pas jį, jo laiszkus suturi. Juokingas atsitikimas, bet kun. Opulskiui vienkart labai negeistinas.

Laižava. (Sziaulių pav.). 10 d. Kovo szių metų 1902 m. antroje valandoje po pietų su geležinkelio trukiu atvažiavo į Laižavą keturi maskoliai: du akcižninku ir du rubežiaus sargu. Nuo pat vagzalo bėgo tekini į miestelį, liežuvius iszleidę, o pribėgę apstojo p. Dargio kromą; iszkratę puolė prie laikrodzių meisterio, p. Milasziaus, gyvenanczio tame picziame name; tę nieko neradę puolė prie p. Kripaczio į arbatnarį, isz tę į aludę; p. Paulikelio kromą iszkratė pirmiau. Bet niekur nieko neradę iszėjo spiaudydami, kaip szunį lupę. Po iszkratymui Dargio klausinėjo viens isz

aksižninkų, su koku žydu piktuoju jisai gyvena; Dargis atsakė, kad nė su vienu nesipykstaš. — Mat buvo paduotas skundas. Skundikas judozsius nebuvo savo tikros pavardės pasiraszęs, bet tokio žydo pavardę, kokio suvisu Laižavoje nėra.

Endriejavas. (Raseinių pav.). Kulių szmekeriai ant Plungės kelio sulaikė pilną knygu vežimėlį, bet žmogus isztruko. Gargždų muitinyczioje žandarai iszvydę teip daugel įvairių liet. knygu, tarp kurių buvę net „asztriųjų“, pasirižo nors isz žemės tą kontrabandvežį iszkastį, o tada jau kad duotų jam, tai duotų, bet kas dabar žino, kas jis ir isz kur, viena jo kumelpalaikė beliko, na tai capt tą kumelę į svietkus! Sztai ką jie daro: isztusztina vežimėlį, kumelėi szmaukszt per szonus, ir kur ji pasisuks, tai jau toj pusėj, sako, gyvena kontrabandvežis. Bet kumelė, nedoras gyvulys, lyg ant juoko, emė ir pasisuko ant Endriejavo, paskui į szunkelį ant Pažvelsio sodos, o žandarai vis paskui įsisege. Tik prie kokio kiemo kumelė stapt, tuoj žandarai pas tą ukininką krata ir daro, kamantinėja, isz kur ta balta kumelė ir vežimėlis. Ir teip per kiau rą naktį valkiojasi, daug kratų padarę ir nemažai bobeles bei vaikus prigandinę, pagrižo į Gargždus su kumele, tikrojo kumelės pono nesuradę, ir kas tav jį suras, kad jis, paibelis žino, isz kur buvo ir kur pradingo. Apie mus su viena kumele nieks nevažinėja, o tuo labiaus kontrabandą veždamas. Po kelių dienų šubrikai vėl sugavo knygu ir kitokio tavoro vežimą su dvejatu arklių, bet jau nuo kumelių nereikalavo, kad kontrabandvežius sujieszkotų.

Kaunas. Neseniai, kaip ant tikro gavome žinot, žemaiczių vyskupas į savo vyskupijos kunigus iszleido tam tikrą ra-

szta, kuriame dar sykį pranešza, jogiai nėra jokių įstatymų užginanczių katalikizskus kryžius statyti, jog policija neturinti tiesos kryžių statymą gaiszinti. Pagal tą patį vyskupo rasztą medinius kryžius esą leista statyti, kur tik nori, ant laukų, ar prie kelio. Kitokius kryžius isz kietos medegos (akmeninius, plytų, geležies) padarytus, savo sodybose, ant kapų ir szventorių teippat vale statyti, niekam nė gero žodžio nedavus. O jei kas tokius kryžius (t. y. isz kietos medegos) norėtų statyti kur kitur: laukuose, szalia kelio ir tt. tai tuo kart jau reikia nuo gubernatoriaus leidimą iszreikalauti, visada jam statomojo kryžiaus plianą parodant. Sulyg paraszų, dedamųjų ant kryžių, tai juos galima dėti kokioj tik nori kalboje, tik ne lenkizskai. Todėl ant visų kryžių lietuvinkas paraszus galima dėti, nors ir koįgiausius.

Skubinais pranešzame broliams lietuviams tą įstatymą, kad, kokiam atsitikime policijai prie kryžių arba lietuviszkų paraszų kimbant, neduotų anai nė gero žodžio, bet dar, liudytojus iszstaczius apskusti policiją vyskupui arba gubernatoriui. Raginame ant kiekvieno kryžiaus szioją tokį lietuviszką paraszą padėti, jug gal kuomet jiems ir tas į galvą ateiti, kad ir lietuviszkus paraszus uždrausti.

(Isz „Tėvynės Sargo“)

Kalvarijos kalejime.

Atvažiavau į Kalvariją vakare. Prie vartų stovėjo sargas, kuris įleido manę kaip didelį poną. Dėlto teip sakau, kad ne kiekvieną tenai leidzia, o kadangi asz atvažiavau su raudonsiuliu sargu, tai per jo apieką buvau priimtas kaip namiej? Tik įžengiant į murus kalėjimo atėjo man į galvą palyginimas su varža, kur įėjimas platus ir gana,

liuosas, o iszėjimas siauras ir sunkus. Atsiminiau ir žodžius Dante's pagal kurį ant pragaro durių buvo paraszas: „kas czia įeina, atsisveikina su vilezia“.

Nuvedė į rasztinyczią, iszkratė iki panagių, nors jau buvau krėstas po keletą sykių ir negalėjau turėti nieko uždrausto. Tik bevažiuodamas nulaužiau galą paiszelio (alavėlio) ir paslėpiau pamuszale, mislydamas, kad jis man turi susigadyt. Na, ir nerado. Iszkrėtę vedė į kalėjimą, kur jau buvo prirengtas man rumas. Ant durių kalėjimo prikalta juoda lenta ir ant jos baltoms raidėms paraszta lotynizskai: „pro securitate publica. Teip, misliu sav, sodina manę vardan visuomenės labo, bet tikiuosi, jog visuomenei butų geriaus, jeigu pasodintų tuos, kurie czia manę įkiszo. Kambarys man duotas buvo nedidelis, bet gana szvarus, sienos baltos, grindys iszplautos, teip kad po Senapilės kalėjimui czia iszrodė, sulyginant, nė szio nė to. Jau vien tas buvo labai smagu, kad czia nebuvo žandarų, saugojo kalėjimo sargai, daugiausiai lietuviai. Langas kambario, arba kamaros, kaip tę vadina, gana didelis, tik labai augsztai, tur labai placziaus rėmus ir dvejas sztangas, teip kad szviesos visgi davė nedaug. Atvažiavau asz į Kalvariją jau ne naujoku, nėra buvau iszvargęs 4 savaites Senapilėje, už tai jau cziausi kaip namieje ir tik juokus krėcziau. Visi stebėjosi žiurėdami į manę, bet ne matė szirdies sopulio. Dar gimnazijoje bunant teko man girdėt iszaiszkinimą žodžio „humor“. Aiszkino teip, kad tai yra juokas pro verkumus, kada szirdį gelia. Asz nesuįratau, kadangi buvau neiszbandęs. Bet kalinyje supratau kuogeriausiai. Ateina, budavo tėvai pasimatyt. Atveda žandarų virszininkas.

Tėvai žinoma, parsirupinę, suvargę, atjaucžia vaikų kalėjimą asztrius negu pats vaikai. Reikia juos kaip nors nubovyt. Pasigiri, jog gerai jautiesi, papasakoji ką nors juokingo ir perstoja verkią, o žandaras stebisi, kaip tai gal žmogus juoktis šitokiam padėjime ir nekartą tą išreiskė, bet jis nežino, kas darosi žmogaus širdyje. Kitą syk juokas buvo skaudesnis už verkumą.

Įėjęs į savo kamara, pamaciau grindise rinkę ir niekaip negalėjau šuprast, kam ji tę įkalta. Veliaus išsiaszkino, kad prie tos rinkės buvo priarakintas žmogus, garsus žmogūdis Fedorovas. Jis ant sudo prisipažino, jog užmuszęs savo gyvenime 60 žmonių. Dusyk jis pabėgo iš kalėjimo, vis sugavo, trecią syk bandė pabėgt, bet nenusisekė, ir tada prirakino nabagą prie grindų. Reikia pasakyt, jog sunus to Fedorovo yra vachmistru žandarų Senapileje. Jis teipogi buvo kaltinamas drauge su tėvu, bet tapo išliuosuotas, kadangi tėvas prisiėmė ant savęs.

Kitas garsus gyventojas Kalvarijos buvo szventas Agafonas, muczelninkas. Priesz turkų karę jis su tėvu arklius vogė ir nesykį sėdėjo Kalvarijoje. Laikė karės jis tarnavo kariumenėje ir tapo paimtas į nelaisvę. Turkai jį nužudė už tai, kad jis nenorėjo szaut į pravoslavnus. Maskolių, valdzia paskaitė jį už szventą ir ant jo atminties iszstatė dvi cerkves Kalvarijoje, vieną mieste, kitą kalėjime. Tuom tarpu aplinkiniai gyventojai gana gerai atmena nuopelnus szv. Agafono, arba, kaip jį familiariszškai vadina—Agafoncziiko.

Kada asz patekau į Kalvarijos kalėjimą, jau jame politiszkių aresztantų buvo gana daug, vis už lietuviszkus rasztus. Dėl politiszkių aresztantų yra ypatingi įstatymai ka-

lėjime. Sėdėjimas jų yra sunkesnis už paprastų kriminalistų. Paprasti aresztantai turi liuosybę iki vartų, jie nevisada užrakyti kamaroj, vaikszezioja po kiemą, sznekuoziuoja, nekurie net dirba, dėlto yra įtaisyta įpatinga kamara. Tuom syk politiszkas tur liuosybę tik iki durių, sėdi tankiausiai pavieniui ir jis negali susitikti, nė paszneketi nė su politiszku, nė su kriminaliszku aresztantu, turbut, kad neiszvestų isz pikto kelio. Vaikszezioti leidžia ant užpakalinio kiemo, kur visados stovi sargas ir daboja, kad ne paszneketum su politiszku, arba szejp arestantu. Isz pradzios asz gaudavau vaikszezioti ne daugiau, kaip pusę valandos, bet ir tai turiu pasakyt, jog tas vaikszeziujimas nelabai smagus. Matai tik kalinį, murą ir dangų. Ir nuo to laiko, kaip papuoliau į Kalvariją, per dvejus metus nieko daugiau nė nemaciau. Nė sykį neiszvedė manęs už vartų. Viskas, jei nuveda kada į rasztinyczią ir pamatai kalėjimą isz kitos pusės. Ir žiuri suakvyvumu, naujas matymas — net akys dziaugiasi. Per tai po tulam laikui isznyko visi įspudziai gyvenimo ir viskas, kas buvo priesz kalėjimą, iszrodė lyg sapnas, tikromis buvo vien sienos kalėjimo.

Prisisapnuodavo kaip kada liuosybė, bet pasaulė sapne neturėjo savo gražumo, sapnavosi vien tik purvynas, bėdos, persekiojimas, nepasisekimas. Ir pasakyt, turiu, jog dieną žmogus greicziau užmirszdavai sunkumą padėjimo, negu nakty. Kaip paprastai, dieną neįjauti savo padėjimo, žingsniuoji sav isz kampo į kampa ir nubovini savę, miegodamas visados jauti kas—žin kokį sunkumą, kuris slogina, neduoda ramumo. Nuo pat pradzių iki pabaigai asz nė sykį nemiegojau gardziai, saldziai, kaip tai miega sveikas žmogus laisyje.

Sznipukai.

Vilnius. 1) Juozas Bacziulis, garborius, dirba pas Menkę Vilniuje. Augsztas, placziukas, juobruvis. 36 metų.

Kaunas. 1) Kazimieras Szimanavyczia, dirba pas Rėkoszą, placziukas, vienakis; 2) Jurgis Emilianov, augsztas, laibas, geltonplaukis, maži rudi usai, 19 metų; 3) Milaszevyczia, rėtuszėris, 5 rugp. buvo pamokintas, kad nuo to apkurto. Jo tėvas lakėrnikas turi savo namus ant Kijavo gatvės. Sznipukas buvo primusztas ties jo paties vartais.

Dinaburgas. 1) Adolis Papsza, blogszis, maži usai, 36 metų; 2) Jonas Znoska — augsztas, geltonplaukis, dideli usai, 42 metų. Abudu dirba Grilikėso garborineje.

Liepojus—Palanga. 1) Mikelis Baba. 36 metų, gyvena Paurupėje (Rucavoje), placziukas vyras, su maža geltona smailia barzdelia. 2) Juris Grina — nuo vasario mėn. pasodintas į sunkų kalėjimą už kreivą prisieką ant pusketvirtų metų. 3) Jonis Grina, jobrolis, žinomas arkliavagis; 4) Slipernieks isz Palangos smukulninkas; 5) Vilkas lietuvis policijantas, vidutinio ugio, apistoris, su placzia juoda barzda. Sznipinėjo paskui lietuvių artistų Palangoj 1900 metuose.

Bados talkininkai: 6) Emil Lepszis, 40 metų, dideli rudi usai, girtuoklis, garbanuoti plaukai, parudziai. Lepszis isz pradzių buvo vertėju begėdiszkų knygelii Szablovskiui Mintaujoje, dabar metė tą darbą, užsiima sznipinėjimu; 7) Benson 36—37 metų, vidutinio ugio su maža smailia barzdele. Pabaigę pavietinę mokyklą. Turėjo Voszputoje (Hazenpote) krautuvej, prasiškiszo, dabar sznipinėja. 8) Andrius Simanov, 5 metus iszbuvo žandaru Kurszėje, persikėlė į Liepojų, kur yra žandaru

kariszko uosto. 9) Pukė — gana jaunas žmogus, apie 29 metus, landus. —

Visi jie sėbrauja su Palangos policmeisteriu Nikitinskiu.

Reikėtų sznipukus pamokinti ar kaip kitaip nuo jų atsikratyti!

(Isz „Darbininkų Balso“ N. 6)

ATSILIEPIMAS KANKINTINIO.

Skaitydamas laikraszezius, atradau paraginimus prie szelpimo užsitarnavusių tautiecių, patekusių į maskolių nagus už darbus ant mūsų tėvynės labo. Isz laikraszezių matau, kad szelpime kankintinių amerikiečiai toli užpakalyj palieka Lietuvoj gyvenanczius. Ir asz kreipiuosi prie lietuviszkos visuomenės kaipo įpuolęs į vargą, besidarbuodamas ant Lietuvos labo. Pirm reikalavimo paszelpos, asz turiu pasakyt trumpai apie mano darbus ant lietuviszkos dirvos.

Nuo 1873 m. pradėjau gabenti knygas į Lietuvą, o „Auszrai“ iszėjus, prisidėjau prie jos praplatinimo, raszinėjau į ją ir straipsnelius. 1890 m. į mano tėviszkę atpleszkėjo cziela gauja maskolių ir paėmė mano visus rasztus; manęs namieje nerado, nes pats buvau tasyk Prusuose. Ne lietuviszkas knygas sugražino, bet lietuviszkų ne sugražino. Nuo to laiko maskoliai tankiai lankėsi, o asz iki sziol negaliu gyventi namieje; jeigu manę suimtų, tai iszgabentų tę, kur dabar visus gabena. Po iszviijimui isz namų, asz per visą laiką po visokius Lietuvos krasztus platinau lietuviszkus laikraszezius ir knygas. Ką užpelniau, pardavinėdamas lietuviszkus rasztus, tą pvercziau ant spaudinimo savo kasztais lietuviszkų knygu. Savo kasztais asz iszleidau:

Istoriaziskus pasakojimus isz ukininkų gyvenimo Lietuvoje. Knygą paaukautą sukaktu-

vėms devyniolikto amžiaus.

Testamentą XX amžiaus, Lietuvos administraciją.

Pirmosios paaukavau 500 egz., o antros 1000 egz. Paryžiaus parodai. Paroduodamas tas knygas, atrenku tik procentą.

Mano brolis, už platinimą knygų, pateko į maskolių nagus ir išgabentas į Maskoliją, tą numirė.

Taigi matote mano nuopelnus ir vargus. Beplatindamas knygas, aš ir namus praradau, kadangi į juos negaliu pasirodyti. Taigi jeigu jus užsiimate szelpimu užsitarnavusių ir valdžių persekiojamų tautiečių, tai praszau manęs neužmiršti. Esmu labai privergas, dirbdamas ant tautiszkos dirvos. Pėkszczias jau negaliu vaikszzciot su knygomis, o neužilgo nebegalėsiu ir važiuotas važinėti, kadangi sveikata eina mažyn. Baimė įpulti į maskolių nagus niekada ne išzeina iš mislies. Aš norėčiau kur užrubežiuose apsištoti, o jeigu valdžios ne išvytų, tai svetur galėčiau pasidaruoti ant lietuvystės naudos.

Teipgi už nuopelnus mano velionio brolio meldžiu suszelpti mano mažąjį sunų, einantį į mokslą, kuris lanko antrą kliasą gimnazijos, nes pats neįstengiu leisti dviejų vaikų į mokslą; antras lanko ketvirtą kliasą. Todėl meldžiu paszelpos, kad galėčiau nors vaikus ant žmonių išleisti, o jie, mokslus pabaigę, atitarnaus tėvynei, nes aš juos mokinu tėvynę mylėti ir jos ne apleisti. *Erelis.*

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Shelton, Conn. Nors mūsų miestelis mažas ir mažai lietuvių jame gyvena, vienog reikia pasakyti, kad pralenkė kolonijas, kuriose yra daug daugiau. Lapkriczio 27 dieną, liuosą nuo darbo, lietuviai turėjo

proga atsilankyti pas draugus, o lietuviai pas drauges. Į Shelton atsinlankė isz So. Manchester, New Haven ir Ansonia keletas gerų tautiečių, kur susirinkime besilinksminant, bekalbant apie visokius daigtus, tuli užsiminė ką veikia ir kaip linksminasi mūsų kankintiniai, isztremti isz tėvynės už lietuvystę? Atsakymas lengvas. Laukia pabaigos savo isz trėmimoir duonos. Ant gero užmanymo visas pulkelis pristojų ir paaukavo po keletą centų, isz kurių susirinko \$4,15. (Aukautojai pagarsinti kitoje vietoje). Pagyrimo verti aukautojai, kad patys besilinks mindami, neužmirszta savo tėvynainių, artimų.

Pirm keletos mėnesių sumanesniems lietuviams pasidarbavus, susitvėrė nuo 17 sąnarių kuopa S. L. A. Turime viltį, kad ateitėje kuopos sąnariai pasidaugins, pristos visi Sheltono lietuviai. Jug tai mūsų paczių nauda. — Ozion netoli, Ansonijoje, lietuvių yra per 1000, bet tautiszkos organizacijos neturi; nė Susiv. Lietuvių Amerikos, nė Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopos. Apie tautiszkas aukas teipgi nieko negirdėti. Jeigu Ansonijos lietuviai tik po penktą ką paaukautų, tai būtų \$50,00, ir dėlto nė vienas nepavargtų, o garbė būtų kaipo tikriems Lietuvos vaikams.

Darbai eina vidutiniai, algos ir vidutinės, bet isz kitur atvykusiam darbas nelengva ganti, nes prie czionykszczzių darbų reikia mokintis, o mūsų lietuviai papratę isz sykio dirbti, kas galima tiktai su spatu arba pikiu. *Vokietys.*

Meriden, Conn. Lietuviai czion lyg užmirszti, ar jie patys užsimirszė, kad jie lietuviai, nors 17 szejmyų ir per 20 pavienių yra. Keturi lietuviai su lenkėm apsivedę, ir nabagai į lenkių andarokus įkliuvę ir prazuvę. Gedisi

lietuviszškai kalbėt, o lenkisz-kai ir nemoka. — Yra czion pagelbinė draugystė vardan Lietuvos Karaliaus Gedimino; pareigos jos yra lengvos, mokestis maža, bet sąnarių daug netur. Katalikai sako, kad tai masonų draugystė esanti. Mat, kad jau ne szventas Jurgis, tai ir masonas. Beto, minėta draugystė yra liuosą nuo tikėjimiszku pareigų ir visi lietuviai be skirtumo gal prigulėti. Draugystė priguli prie S. L. A. kaipo 49 kuopa. Apie tautiszkus reikalus, aukas, nesirupina ar nesupranta jų reikalingumo. O vertėtų neapsileisti su tuo Waterburriu ar Bonstonu. Tegul bent keli vyrai nesigailėtų kelių centų paszelpai kankintinių ar studentų. Laike Pensylvanijos angliakasių straiko ant daugystės susirinkimo tapo užmanyta, kad kiek paaukauti straičkeriams. Užmanymas tapo atmestas, „girdi, negal eit dirbti; kaip mes nedirbsime, mums ir nieks neduos.“ Mat neturi nė menkiausio supratimo apie uniją, savitarpinį szelpimą darbininkų.

Pirm adventų buvo vieno lietuvio vestuvės. Ant vestuvių, zinoma, visados linksma. Atėjo vienas lietuvis, raiszas, paszelpos meldamas. K. Liutkevyczius davė dolerį, o Ona Stankevyczienė 50 ct. Žmogelis tikėjosi daugiau gauti nuo įsilinksminusių, bet negavo. — Yra viens lietuvis karcziamninkas, kuris lietuviszku laikraszczzių isz tolo bijosi. Lietuviai pas jį nesilanko. — Darbai eina neblogiausiai; daugelis dirbtuvių dirba iki 8 val. vakare. Isz kitur atvykusiem darbą sunku gauti.

Meridenietis.

Mt. Carmel, Pa. Mūsų miestelyje, Montkarmėse, lietuvių yra per 1000, ir miega jie senovės snaudulių. Atsižymėt kuomi isz pinigiszkos dalies nebuvo nė galima dėl

straikų. — Prie S. L. A. priguli net per mažas skaitlius. Dabar girdima, kad kuopa ketina szaukti susirinkimą ir primti naujus sąnarius. Ukėszų Kliubas teipgi ketina prisiraszyti prie Susivienyjimo. Iki sziol Ukėszų Kliubas susirinkimus laikė pobaznytinėje salėje. Kunigui tas nepatiko ir susirinkimus užgynė, nors neturėjo tiesos, nes visi U. K. sąnariai yra parapijonais. Kliubas nusisamdė salę kitur, o kunigėlis tegul pyktauja, kiek nori. Beto, kunigas sutvėrė dvi partijas; katalikų ir szliuptarnių, ko nebuvo iki jo atsiradimo, o nuo to laiko prasidėjo tasyinės, net provos. Kunigas ant to daugiausiai prakiszo; jo katalikai pinigų deda ant provų, o szejp jug kunigui but tekę. Provos kilo isz to, kad kunigas užsimanė praszalinti Kliubo virszininkus ir supiudė sąnarius. Visi virszininkai ir dalis sąnarių laikosi, nes pas juos kasa ir visos knygos. Katalikai nor atimti. Vienog aš mislyju jie susitaikys, kaip abejus provininkai nugramdys, ir iszapazis kunigo intrigas, o savo neiszmanymą *Draugas.*

New Britain, Conn. Mūsų mieste atsirado salemongalvių, turinezių mierį sutverti tam tikrą uniją isz vienu katalikų dėl apsergėjimo jų nuo bedievių. Pagal įstatymus, tai katalikas su bedieviu negal gyventi po vienu stogu, o toliau gal nutars, kad nė vienam mieste negal gyventi. Ketina atsiszaukti į visas kunigiszkas draugystes, kad ir tos tą pat darytų, bėgtų nuo bedievių. Jeigu kuris isz sąnarių taptų nužiurėtu, linkstas prie bedievystės, tokiam uždėti pinigų haudą, ir nepagelbėjus, iszmesti isz unijos. — Bet pirm viso ko, aš rodyčiau broliams katalikams pirmių pirmiausiai pastoti žmonėmis, paskui doraais katalikais, o paskui jau

tvėrti panasias unijas. — Sunku mums buvo priespauda ir persekiojimai nuo caro valdžios, atvykome į laisvės šalį, bet toji priespauda, persekiojimai, lyg prigimta, neisznyko iš mūsų galvų ir kad mus nepersekoja zandarai, tai mes patys užimame anų vietą ir persekiojame savo brolius. Broliai teip negerai! Mes turime svarbesnių reikalų ir darbų, tuos atlikime, o įgysime paguodoną nuo savo draug brolių. Išvadziotojų, intrigantų, piudintojų neklausykime.

Serdokas.

South Boston, Mass. Lapkričio 30 dieną po susirinkimo Liet. Politisko Kliubo, pirmsėdis, p. St. Plekavyczia perskaitė iš 46 num. „Vienybės“ „Szelpkime kankintinius“ ir iš 48 „Lietuvos“ Dr J. Szliupo straipsnį „Szelpimo kankintinių reikaluose“. Susirinkusieji nutarė padaryti kolekta ir dvieje perėjo su kepurem per salę, kur surinkta tapo, rodos, per \$2,00. Vincas Kaunas, ex-viceprez. S. L. A. paaukavo \$1,00. Aukos tapo rusiųstos kank. kom. kasieriui.

Iš tokio užmanymo rodosi visiems reik džiaugtis, pritarti. O vienog atsirado viens pelas, kuris tam prieszinosi, nenorėjo daleisti daryti kolektos, už ką likosi visų išjuoktu.

Butų labai pagirtinu darbu, kad be skirtumo visos draugystės, jei ne kas mėnesis, tai bent kelintas, ant savo susirinkimų padarytų kolektas pagal „Vienybės“ ir „Lietuvos“ paraginimus, ir kad tokios kolektos niekad nepasiliautų, ir nors mažos aukos plauktų paszelpai kankintinių. Teip gi butų gerai, kad visos draugystės iš savo tarpo iszrinktų po kelis, arba bent po vieną, sąnarių su paliudyjimu draugystės, isztikimus vyrus, kurie niekur nepraleistų progos rinkime tokių aukų ant pasilink-

sminimų, vestuvių, krikosztynų, varduvių, sukaktuvių ir tt. isz ko susirinktų pusėtinis grašis. Musų Kliubas, asz patikiu, tame darbe bus pirmutiniu ir ant ateinancio susirinkimo bene teip ir padarys. Teip tegul daro visos draugystės, kas butų malonu iszgirsti, o tada nereiks aimanuoti nė kankintiniams, nė mokslaeiviams, baduoti ir szauktis paszelpos.

Jeigu mes, lietuviai, visur įvestumėm virszminėtą budą rinkimo, tai iki atsiradimo svarbesnių reikalų, musų kankintiniai ir mokslaeiviai, dalinant aukas per pusę, iš dalies bent butų suszelpiti.

Jonas Raulynaitis.

Philadelphia, Pa. Lietuviszkas Laisvės Kliubas ant susirinkimo 20 d. lapkričio nutarė nemirtiną auką paszelpai kankintinių už lietuystę, isztremtų į Siberiją, kas mėnesis po vieną dolerį. Pinigus į kankintinių kasą siųs kas pusė metų. Dėlto butų tautiszku darbu, idant visi kliubai ir draugystės, isz visos Amerikos, paskirtų bet po kiek ant kankintinių musų brolių, kurie už platinimą apszvietos pateko į caro nagus. Isz mus czionai ne vienas yra, kuris isztrukome nuo meszkinolėtenos už tokius pat darbus. Dėlto tokių prideryste turi buti skelbti tokius dalykus ir rinkti aukas. Ak ant sanvaitės centas, tai nedidelis pinigas, dėlto nieks nepavargs, o bus gausi paszelpa musų isztremtiems broliams. Todėl visos organizacijos paskirkime metines aukas ant to mierio, nors mažas, o toks darbas įeis į madą ir visur iszsiplatins, pritrauks nevien organizacijas, bet ir pavienius prie aukavimo. Jug szelpimas kankintinių, tai apszvietos szelpimas, kurios mums visiems reikia.

K. Unika.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“
N. 18 kuopa Lawrence, Mass.
užsimokėjo seni:

F. Szekys	-60
A. Szimkonis	-60
J. Arlauckas	-60
J. Smalailis	-60
V. Kudarauckas	-60
M. Paltanavyczia	-30
D. Sargunas	-60
K. Paszakarnis	-60
A. Jankauckas	-60
J. M. Paszakarnis	-60
A. Szekys	-60
A. Žvingilas	-60
M. Kundrotas	-60
J. Krukonis	-60

N. 5 kuopa Philadelphia, Pa.
nauji:

A. Dvaržeckas	-60
F. Juodys	-60
J. Mankus	-60

seni:

S. Andziulaitis	-60
J. Jurzikonis	-60
J. Butkus	-60

N. 31 kuopa Broad Brook,
Conn. nauji:

A. Bacevyczia	-60
A. Sinkevyczia	-60
K. Vasiliauckas	-60
P. Buzinskas	-60
V. Streinikis	-60

N. 4 kuopa New York, N. Y.
nauji:]

M. Ukialis	-60
J. Szunskis	-60

N. 30 kuopa Thorp, Wis. seni:

J. Brilvicas	-60
J. Szneideris	-60

N. 43 kuopa Meriden, Conn.
naujai susitvėrus:

J. Endziulis	-60
K. Liutkevyczius	-60
P. Kukenis	-60

M. Montvyła, St. Charles, Ill. -60

Su sziuomi užbaigiu savo tarnystą. Su guodone
Ex-sekr. A. Ilgunas.

Naujas Kalendorius

1903 Metams

su prisiuntimu 25 ct.

Susivienyjimo L. A. reikalai.

Naujai prisiraszė prie
Susivienyjimo Liet. Am.

Nauja 64 k. Baltimore, Md.

Kazys Kvedera
Augustas Miluszevyczius
Alvira Miluszevycziene
Juozas A. Juszkevyczius
Pranė Juszkevycziene

Nauja 65 kuopa, Oglesby, Ill.

Juozas Janczauskas
Jonas Jonikas
Stasys Vaitkevyczius
Petronė Vaikevycziene
Jonas Andziulis
Marė Andziulienė.

3 kuopa Elizabeth, N. J.

Ludvikas Dovidaitis
Barbora Dovidaitienė
Antanas Gedaravyczius
Mikas Nauronis
Juozas Bulauckas
Jonas Virviczius
Antanas Plukas
Simas Mickevyczius
Aleksandra Jurevyczius
Vincas Jasaitis
Jonas Jasaitis
Stasys Molis

Antanas Matulaitis
Pranas Mikszis
Jokubas Pankevyczius
Vincas Galinis
Petras Vausevyczius
Jonas Petkevyczius
Jonas Cebelenckas
Antas Prancketis
Justinas Bivolas
Romualdas Macziulis
Kazys Arlauckas
Antanas Stasaitis
Karolius Timleris
Ona Pranckaitukė
Liudvikas Morkis
Steponas Svirkis
Leonas Ramaszauckas

T. Astramskas.

S. L. A. sekretorius

Padėjimas kunigu Prancuzijoje.

N. 21 „Revue des Revues“
1899 m., straipsnyje v. Paul'o Pottier'o „Les Proletaires dans le clerge francais“ randame aiszskų iszrodymą padėjimo katalikiszskų kunigu Prancuzijoje.

Mums, kaip kaimiečiams, labiau žingeidus yra padėjimas kunigų bažnytkaimių; todėl asz ir paduodu tik antrą dalį paminėto straipsnio, kur apie tą yra kalbama.

Antrą skyrių bažnytinio berturtelio (proletarijaus) daro bažnytkaimių kunigai. Galima sakyti, jog jie gauna algą pagal sąkalbą ir tarnauja tautai. Bet ta alga teip maža, jog jie priversti yra ganėdintis liesa sriuba ir lopyta sermėga. Be to, jie vieni tiktai isz tarnaujanczių tautai neturi prieglaudų; net daugiau, jie yra atiduoti savvalei vyskupų; jie isz savo noro yra mirę savvalėse vyskupų rankose, kurie pagal savo norą juos gali paszalinti, palikti be vietos, perkelti ir net užginti tarnavimą tikėji miszkiems reikalams.

Vienatinė vieta jų pasiskundimo tai Roma. O tai ilgas ir brangus dalykas. Ateitis jų tamsi, kadangi ilgai isz tarnavę nesulaukia klebono laipsnio, žmogaus turinczio sziectiek geresnę algą ir uždarbį. Isz sziokelusiems kunigams, kaip ir kitose vieszpatystės įrėdnėse, suteikia pagarbę ir turtus; žemai stovintiems — nusizėmimą, kentėjimą ir badą. Gyvenanti isz vaisių savo darbo bažnytkaimių kunigai yra neturtingi; jie neturi tvirtai pasiskirtos duonos kėsnio.

Didumas gaunamos algos parodo aiszky skirtumą bažnytinio padėjimo. Arcivyskupas gauna 15,000 frankų (1 frankas 37 kapeikos); vyskupas — 10,000; klebonas Notre-Dame's Paryžiuje — 2,400; klebonas katedros — 1,500—1,600; klebonas 1 kliasos — 1,500—1,600, klebonas 2 kl. — 1,200—1,300 frankų.

Prisizirėkime kunigams, kurių skyrius yra pamatuotas ant senumo: 1. kunigai nuo 70 metų ir daugiau, gauna 1,300 frankų; 2. kunigai nuo 70 iki 75 m. — 1,200; 3. kunigai nuo 60 iki 70 m. — 1,100;

4. kunigai per 60 m. — 1,100; 5. kunigai mažiau 60 m. — 900 frankų.

Pirmam skyriui priguli 1,950 vietų; antram — 1,755; trečiam — 4,627; ketvirtam — 4,500; penktam — 18,170. Matomai, paskutinis yra didžiausias. Galutinai yra pripažinta, jog didesnėji dalis kunigų gauna algos apie 900 frankų — 333 rublių.

Be tos tvirtos algos katalikiskzi kunigai turi dar nesitiekėtiną uždarbį, teip sakant, nuosizėcius isz visokeropų apeigų tikėjimo, bažnyczios turtų, papuoszimo bažnyczios žolynais, dekiais ir tt., grajijimo vargonų ir kitokių patarnavimų. Dideliuose miestuose netikėtas pelnas yra mažas. Paryžiaus geri parapijonai sudeda apie 30—80 tukstanczių frankų. Bažnytkaimiuose tokių netikėtų pelnų beveik niekad nėra. Yra pavyzdžiai bažnytkaimių, kad per metus netikėtas pelnas neperėjo 6 fr. P. Gibert's patvirtino, jog tulose diecezijoje vidutiniszkai tokio pelno buvo apie 17 fr. 1848 m. Orleano diecezijoje buvo vidutiniszkai 50 fr. Nuo to laiko, augant, tikėjimiskam skirtumui toks pelnas dar sumažėjo. Sztai ką raszo vienas bažnytkaimio kunigas:

„Asz esu klebonu parapijos, kurioj skaitosi per 2,100 ypatų ir kurioje yra apie tukstantis protestantų. Asz gaunu:

„Už palaidojimą paaugusio viską sudėjus 12 frankų; protestantų kunigas už tą patį patarnavimą gauna 25 fr.

„Už palaidojimą mažo asz gaunu 2 fr.; protestantų kunigas gauna 6 fr.

„Už szliubą, viską sudėjus, 7 fr.; protestantų kun. gauna 25 fr.

„Už kriksztą nieko negaunu; jis — 5 fr.

„Už pirmą komuniją nieko negaunu; protestantų kunigas gauna 5 fr.”

Trečią skyrių kunigo pel-

no daro miszios: miszios už numirusius, miszios dėkavonės ir tt.

Paryžiuje paprastai už miszias mokasi pusantro franko. Miesteliuose jos kasztuoja 1 fr. Miszių bažnytkaimio kunigui visuomet pritenka; neturint nuo savųjų parapijonų, siunczia jam Paryžiaus parapijos Notre-Dame des Victoires ir Sacre-Coeur. Miszios užpirtos Paryžiuje be paskyrimo vietos bei koplyczios, esti laikomos miesteliuose; nekurioms esti siuncziamos labai reikalaujanczioms bažnyczios.

Paryžiaus parapijose yra mokama už miszias pusantro franko; už jas pasilieka kunigui 1 fr., o pusė frankos dadoriui, zakristijonui ir tt.

Bet kiekvienas kunigas, imas algą, turi metuose atlaikyti 60—100 miszių dėkavonės už liaudį, už tėvynę. Iszėmę tą apturėsime, jog bažnytkaimio kunigas isz miszių metuose gauna apie 250 frankų. Sudėkime szaltinius jo pelno: alga 900, nesitiekėtas pelnas 50, miszios 250; isz viso bus 1200 frankų. Bet kunigas turi užlaikyti gaspadinę, kuriai moka ant metų 200 fr.; pasilieka kun. 1000 fr. ant dienos vos po 2 fr. 75 centus (1 rublį, 2 kap.). Isz tų pinigų turi pragyventi dvieja, tarnaitė ir kunigas. Tiek uždirba ir szej darbininkas.

Kunigas turi namą, daržą, o isz jo daržovių. Vienas pragyventi kunigui sunku; kunigiskzi rubai kasztuoja brangiai; ant drapanų jam prisieina iszleisti daugiausiai; po ilgąja kunigai neszioja paprastas drapanas; juoda drapana greitai nusitrina ir susitepa. Tokiame padėjime kunigas priverstas yra imti iszmalda, kuri sziectiek jį prilaiko. Valgis jo prastas, juoda duona. Tankiai iszleidimai yra didesni už gavimą ir dėl sulyginimo prisieina jam laukti dovanų nuo mielaszirdingųjų

savo avelių kaip ir nuo didžturtėzių.

Du kunigu suteikė savo metines atskaitas isz namų užlaikymo, kurias czion paduodame: Vienas pavyzdis.

Duona	146 fr. 50 cen.
Du ankariu vyno	180 „ — „
Mėsa	253 „ 20 „
Žuvys	24 „ 20 „
100 sv. kiaul. po 30c.	30 „
Tarnas	160 „ — „
Užlaikymas daržo	22 „ — „
Mokescziai	26 „ 40 „
10 metrų malkų	120
100 glėbių virbų	20 „ — „
50 svarų sviesto	50 „ — „
Kiausziniai, pienas	35 „ 40 „
Jupa	60 „ — „
Vatinė	56 „ — „
Drapanos, skalb.	35 „ — „
Cukrus, kava ir tt.	108 „ 50 „
Pavargėliams	93 „ 50 „
Kasa diecezijos	10 „ — „
Knygos, laikr.	48 „ — „
Neatb. kelionės	42 „ 50 „
Avalinė	45 „ — „

Isz viso 1565 fr. 20 cen.

Antras pavyzdis:

Pavargėliams	100 fr.
Gaspadinei	200 „
Valgis gashad.	350 „
Laiszkai	25 „
Dovanos	20 „
Laikr., knygos	40 „
Neatb. kelionės	50 „
Ligonbutis	50 „
Cukrus, kava ir tt.	100 „
Mėsa ir tt.	300 „
Malkos ir žiburys	150 „
Duona	140 „
Apdaras	100 „
Vynas	200 „

Isz viso 1825 fr.

Kolionijose kunigai yra laimingesni. Jų alga siekia 1500 fr. ir, neesant parapijoje 300 ypatų dar gauna priedą, nes tokiame atsitikime nesitiekėtas pelnas yra labai mažas.

Pas mus, (Prancuzijoje) jeigu klebonas yra neturtingas, tai bažnyczia jam visiszkai nerupi. Neturtinga bažnyczia rudyja; varpinyczioje vi-ztos gyvena. Andra iszdaužė stiklus languose, stovylos szventų

jų vargsta, stacijų dažai nupli-
kė, arba apskarusi, auksai gra-
žaus iszeiginio arnoto iszbrisgę.
Tuo kart klebonas kreipiasi
prie turtingų, kurie kartais ir
tankiausiai yra priešingi jam
ir renka nuo jų aukas.

Sztai kokių yra padėjimas
bažnytkaime kunigo: visati-
nas pasidavimas vyskupo jūn-
gui, nuolankumas prieš per-
dėtinius bažnyčios, nusizemi-
nimas prieš didžiūnus parapi-
jos. — Reikia turėti stiprią
sveikatą, didelį galvos tvirtu-
mą, kad isztverti tokiam pa-
dėjime.

Krasztuose dievobaiminguo-
se parapijonys klebonui dar
padedą, taiso bažnyčią ir duo-
da szi-tą „ant Dievo garbės“,
nuo ko atlieka skatikas apsi-
darymui.

Seniau vieszpatystė duodavo
pagelbon kamendorių; tai
budavo bendras, jaunas ap-
szviestunas (inteligentas), ren-
giantisi isztirti gyvenimą. Da-
bar vieszpatystė beužlaiko
kaimų parapijoms 7000 ka-
mendorių, iszduodama metuo-
se ant kiekvienos ypotos po
450 frankų, vos po 1½ fr. ant
dienes. Tankiausiai klebonas
gyvena draugystėje senos ne-
mokintos tarnaitės, mokan-
čios vien suplyszusias drapa-
nas lopyti. Pats klebonas dar-
buojasi savo darže dėl apturė-
jimo reikalingų stalui daržo-
vių. Tuo tarpu, kad jo lopė-
ta lenda žemėsna, kunigas turi
mąstyti, jog ant szios aszarų
pakalnės nér jokios teisybės.

Kaip mato skaitytojas, padė-
jimas kun.Prancuzijoje gerokai
skiriasi nuo padėjimo mūsų
kunigų Lietuvoje. Pas mus
kunigai turtingi — nors dva-
sia jų ubagiszka — o tų betur-
cziai! Tai vis dėlto, jog tų
žmonės szviesesni ir neteip už-
sitikėję iszganingumui kunigų
maldų. Brangiai mokėti už
visokias bažnytines apeigas jie
nenori. Palyginkime tik, kiek
mokama, už palaidojimą, szliu-
bus, miszias ir tt. Prancuzijoje,
ir kiek pas mumis...

Aitvaras.

Klebono gaspadine.

Monologas.

Jūs visi mane pažįstate. O
kas manęs nepažįsta? Penkios
parakvijos aplinkui mane pa-
žįsta. Visi ponai, bajorai, visi
klebonai ir kanauninkai, teipo-
gi visi kamendoriai netik pa-
žįsta, bet ir godoja mane...
Kaip gi negodoti? Bene asz
kokia prascziokė?... Žinote
gerai, esu klebono tikra sesuo,
vienos motinos, vieno tėvo,
pirmutinė gaspadinė ant visos
klebonijos...

Nežinovas ir nepažįstamas,
pamatęs mane, gali tuoju pa-
žinti. Drabužiai mano visi ne-
prasti, stacziiai sakant, visai
poniszki... Tik vieną sijoną
sugadino kriauczius... baisiai
sugadino prieš velykas. Teip
biauriai sukuldavo muzikisz-
kai, teip baisiai pasiuvo! Ža-
rienė, ta tikra velnienė, pama-
cziusi mane apsilvilkus ant
szventoriaus, ėmė juoktis...

Tai gi tas kriauczius, kurs
teip mano sijoną sugadino, mu-
zikiszka pasiuvo, žiuriu—len-
da į zakristiją, lenda prie ku-
nigų, lenda miszioms patar-
nauti... tas, tas kriauczius,
kurs sijoną teip sugadino, kad
ir Žarienė juokės, tas dar len-
da į zakristiją! Sutrenkiau za-
kristijoną, kad tuojaus iszgintų
ir nebeleistų į zakristiją.

Mano brolis, klebonas, per-
daug lėtas, nors mano sijoną
sugadino jis nesakys nieko, nė
isz zakristijos iszgi. Reikia
man pacziai žiurėti, kad nebu-
tų papiktinimo. Kokia czia
mano kaltybė, kuo asz czia
kalta? O visi ant manęs dantį
pakabinę: kaip klebono pana,
teip klebono pana visu kuo
pratekusi!...

Labiau ta Žarienė, tikra vel-
nienė, liežuvi paleidusi. Žino-
ma, isz pavydo, kad mano dra-
bužiai kvalbonuoti, kreizuoti,
su visokiomis kvarklėmis ir
kutais ant peczių, puslėtoms
rankovėmis, staczioms apkak-
lėms... Skepetą nėkuomet ne-

dėviu pigesnę, kaip tik penk-
rublinę... matote ir dabar
(sukinėjas) bacziukai vaks-
voti, pirsztinikės zomezinės,
viskas, viskas kaip prigulint...
O-gi ir stovyla mano, ar neat-
sakanti drabužiams? (Kraipo-
si). Nekokia pertysėlė, ne isz-
blyszkėlė... Viskas, viskas
savo vietoje... Oho! nutekė
jusi dar nevieną vaiką galė-
cziau... dar greicziau, kaip
tos jaunosios... Bet apie se-
natvę dar man toli! Dar man
nė kalbos apie tai!...

Istojus naujam vargamistrai
kaip pasikirpau karziuką, su-
garbanojau, papurenau, kaip
man pristovėjo! Skruostai rau-
donpusiai... Na sakykit, ar
ne velnias ta Žarienė? Prama-
nė, kad asz su raudonu batvi-
niu skruostus trinu. Ka,ka,ka!
Tikra velnienė!... Akis ma-
no žydrios, — tai sakys, daży
vėmis trinu?! Plaukai man
geltoni, — tai sakys dażyti?
O gi mano stovyla! Bent yra
ką į glėbį... Szirdis gal sutirp-
ti netokiam dar suskiui kaip
vargamistra...

Kolei dar buvo nemiręs se-
nis vargamistra, ėmė man pir-
szti vieną ukininką Ruginį.
Nors muzikas, bet pasituris
ukininkas. Buta jo graži, be
skolos, be nuolankos, arielkos
negeria perdaug... Ėmė man
pirszti senis vargamistra, ir
buvau ketinusi eiti už jo, nors
muzikas... (tyliau) baugu
senmerge palikti... Žadėjau
eiti: vercziau toks, kaip nė-
koks... Norėjau jam tą laimę
uteikti, kad būtų vedęs kle-
bono se-erį. Vargamistra vis
žadėjo jį atvesti pas mane...
tik girdžiu,—Ruginis ima vy-
resnęją Zaraitę! Szita-gis tav!

Žinoma, jis nedrįso lįsti prie
manęs; matė, kad asz ne pagal
jo nosies... Kaip mano tokia
gera szirdis, pasigailusi jo nu-
siuncziau vargamistrą pasaky-
ti jam, kad nesidrovėtų manęs
vesti... Dėlto jis neatėjo...
Vis tai per liežuvius...

Davatkos po szpitolę ar ne

rupuzės? Prasimanė loti, kad
asz jau pasenusi. Na sakykit,
ar tai ne rupuzės? Ar mano
yra bent viena rukszlelė ant
veido, arba nors vienas plau-
kelis pražilęs? Asz už liežuvi
nelaukdama nieko — laukan!
laukan! ir iszmečiau isz szpi-
tolės visas keturias laukan. Ot
joms, rupuzės, loti: „sena kle-
bono pana, sena!“ Na ar asz
czia kalta? Ar tai mano kalty-
bė, kad klebonas, mano brolis,
perdaug lėtas? Nors mane tos
rupuzės teip aplojo, jis nesa-
kys nieko, nė isz szpitolės isz-
gįs. Reikia man pacziai žiurė-
ti, kad nebutų papiktinimo po
bažnyčios szonu. O visi ant
manęs dantį pakabinę, „kaip
klebono pana, teip klebono
pana, visukuo pratekusi“.

Žarienė, ta velnienė, įkiszo
tą savo pajuodelę Ruginiui.
Asz nusispioviau. Ne tiek sau-
lės, kiek pro langą... Ne tas,
tai bus kitas. Senis vargamis-
tra nesnaudzia, vis man vieną
— kitą pirszinėja, turiu isz ko
skirtis...

Staigu mirszta mano senis
vargamistra. Pradėjo į jo vie-
tą eiti isz visų pusių visoki
vargamistros. Klebonas mano
brolis lėtas: kaip tik ateis pir-
masis, ir prizada vietą, visisz-
kai nesiklausdamas, vedęs ar
ne. Reikia man pacziai žiurėti.
Kaip tik vedusiam prizada vie-
tą, asz atsakau; kitam vedusiam
prizadės, asz atsakau. Tol ėjo,
kol atėjo nevedęs. Gana pado-
rus vaikas, bajoras, gan po-
niskas parėjo. Sodinū su ku-
nigais į stalą, liepiau iszvalyti
kambarį gražiai, ryts—vakaras
kviecziu ant arbatos. Buva
vieną nedėlią, vis nieko, žino-
ma nedrįsa; buva antrą nedė-
lią, vis tiek; buva jau treczią
nedėlią,—kaip tiek, teip tiek!
Pamislykit patys: per tiek lai-
ko nė sykio man į ranką nepa-
bucziavo! Ot nė sykio!... Na
tai jau perdaug. Nors mano
tokia gera szirdis, nenoriu, ne-
moku atkerszyti, bet kas per-
daug, tai perdaug. Teip nosį

statinėti, nėraž nenusizeminti, pagaliaus nė pasimaloleti, to tai negali praleisti, verkiant negali dovanoti... Na — pamislyjau — asz tav parodysiu, kas asz! Viena gražų rytmetį suvariau szpitolninkus ir iszmecziau jo daigtus isz kambario.

Pamislykit, kad bent butų nusizemines, nors pasiklauses už ką, ar kaip? Bet ne! Nusi-samdė žydą ir iszvažiavo po velniais... Man nė gero žodžio, nė iszgrauž...

Na sakykit, ar czia mano kalczia? O visi ant manes, visi pasikandę, „kaip klebono pana, teip klebono pana, visukuo pratekusi!“ Ant galo kiek ta Žarienė, tikra velnienė, liežuvį laido, sako: „kokią turi valią ant szpitolninkų?“ sako, ant manes sako: „ta pilvazė, szlendra!“ Szirdis man plyszta atsiminus (verkia). Asz negaliu nė pamislyti, asz negaliu nė žodžio isztarti už tokį paniekinimą. Kaip jos kiaura žemė nepraryja? Dieve, Dieve! už tokius velniskus žodžius! ta nemazgotburnė! (szluostosi aszaras).

Klebonas, mano brolis, lėtas, nieko nesako, reikia man pacziai veizėti; be vargamistros negal, reikia greitai kitą nusamdyti...

Ateina vėl padorus, rodos, vaikas, dar vertesnis ir už pirmąjį, ne teip nosį patempęs, rodos prilėgnesnis. Priėmiau, atėjo.

Duodu ir tam pietus stale; tas už pirmus pietus man į ranką tukszt! Matyt visiszkai kitoniszkas. Duodu kasdien pietus stale, ryts-vakaras duodu arbatą, ir kožu sykiu vis man į ranką. Labas rytas, ar labas vakaras, kur susitikę, ar atėjęs vis man į ranką... Na gerai, teip ir reikia. Atsirado jam darbas metrikus raszyti, sunku vis vaikszecioti į kleboniją. Daviau ten į jo kambarį samovariuką, pastacziau davatką Magdę apsiszluoti, apsi-

valyti, samovariuką užkaisti, vienu žodžiu, ko tik reikia, jam patarnauti. Pietus klebonijoj, o pusrycziams ir vakare prie arbatos užkandos, ko tik jo szirdis valiojo, siuntinėjau per Magdę: surio, sviesto, medaus, pyrago, obuolių, vuogų, pagaliaus nė kunigai negavo tokio kąsnio... Na, griekas kalbėti, buvo numanus: pro szalį nepraėjo nepabucziaves man į ranką...

Viskas gerai, kad ne tas kamendorius. Kiek man reikia nukentėti! Szirdis jau man papszo (verkia). Pamislykit sav, koksai mano likimas! Kas gyves, kiekvienas vis ant manę! (lengviaus). Kamendorius po pietų įeina pas mane ir sako: „Pana Kunegunda, praszom netaisyti pietų su tokiu senu ir apkartusiu sviestu, asz negaliu valgyti; žiurėk, kad daugiau to nebutų!“ Pasakęs, nosį patempęs iszėjo.

Asz mislyju: „na palukėk, tu žalty! toliau nė tiek tu nesprogsi“. Ėmiau supykusi ne tik apkartusį sviestą, bet senus kiauszinus ir seną mėsą, viską ėmiau kimszti kunigams į stalą. Ot ant kerszto! Mano kamendorius szaukszta, peilį blinkt į szalį, nuža rietis su klebonu. Mano brolis, klebonas lėtas, kada-ne-kada žodį burkt, o tas szaukia kaip ispręstas! Girdžiu sako klebonui: „kad tu nesutenki geros mėsos, duo'k silkės“.

Na — mislyju, palukėk tu žalty! gausi ir silkės. Ant rytojaus pasitaikė pėtnyczia, ty czia silkės neįmerkiau, stacziai isz baczkos į petelnę, aliejaus užpylusi, dar saują druskos, apkepinau gražiai su svogunais, duodu į stalą. Klebonas, mano brolis, lėtas, pakando, nieko nesako. Kamendorius, kaip tik pirmą kąsnį į dantis, kaip pirksznis spiovė laukan, szakutę, peilį blinkt! Atsikėlęs stacziai pas mane. Asz pasigalandau dantis. Jis ant manęs, asz ant jo. Jis szaukti, asz

dar daugiau. Jis bartis, — asz prieszai kaip paleidau liežuvį!... O mano liežuvis! Nepasigiriant, dar toks negimė, kas manę aplotų. Kamendorius mato nieko neveiksias, kaip katinas nosį nuleidęs iszniurino laukan.

Na, ar asz czia kalta, sakykit? Ar kamendoriui iszpuola kisztis prie pietų, o dar kada kiti nieko nesako? Jug ir vargamistra tame pacziame stale sėdi. Kamendorius ko norėjo, tą gavo: iszgirdo, ko negirdėjęs. Na ar mano czia kalczia? Kad klebonas, mano brolis, lėtas, nesuvaldo kamendoriaus, man pacziai reikia žiurėti, reikia rietis, žiurėti, kad nebutų papiktinimų. O visi ant manes dantis pakabinę, „kaip klebono pana, teip klebono pana, visukuo pratekusi“. Visos davatkos, bobos, labiausiai ta Žarienė, tikra velnienė, kaip ispręstos loja, kad kamendorių badu dvasicanti, pasmirdusiais kiausziniais szerianti, strova—vieni kirminai, rodos jos matė, jog asz nugriebiu. O geresųjį kąsnį bene asz pati suėdu? Man reikia ir kitur. O vis man reikia nukentėti, visoko prisiklaudyti. Sunkus mano padėjimas, sunki mano naszta! Rodos daugiau gero stengiaus padaryti... Kas ką blogo prityrė nuo manes? O visi—visitėli vis ant manes, labiau ta Žarienė, tikra velnienė! Tai isz piktumo szirdis man dreba (verkia). Asz be aszarų negaliu nė paminėti. Visas jų butas, visi velniai (szluostosi aszaras). Bet ir jiems gerai—gerai atsirugo!

Ta velnienė Žarienė ėmė prie vargamistros landyti! Vyras jos — nosį kyszt! Buk tai koks reikalas, ar metrikų, kaip storasta, atlenda ir atlenda, kad ne vienas, tai antras. Pati Žarienė, tikra velnienė, vieną kartą atneszusi vargamistrą surį kyszt! Man tuojau ir daneszė. Kaip nedaneszti? Magdė mano ant to pastatyta, turi

daboti vargamistrą. Asz liepiu jai to surio tos velnienės visai nerodyti vargamistrą, nė nieko sakyti, suėsti pacziai ir gana. To negana, kitą sykį vėl surį ir vuogų krepszelį kyszt! Kaip man Magdė pasakė, tokia upara paszoko, nubėgusi tą surį sulaužiau, sutrupinau ir iszmecziau szunims, vuogas iszvercziau už lango. Lyg pas mane vargamistra nepaėdęs? Magdę sutempiau, kad nieko neimtų nuo tos pasiutėlės. Dar to negana, atlindo dar ir merga, busiant su koku reikalu prie tėvo, kaip jis czia prie vargamistros riogsojo. Sako, atlindusi kraipės, szaipės, dantis rodė... Kaip man Magdė pasakė, kuo isz proto neiszėjau. Klebonas, mano brolis, lėtas, nėra ką jam ir skųsti, jis nieko nesakys. Reikia man placziai veizėti, kad nebutų papiktinimų... Tai gi sutrenkiau Magdę: „tu rupeže, esi ant to pastatyta! Asz tav sakau ne pranosi, kad neleis-tum bobų, mergų valkiotis prie vargamistros!“

Magdė nusigandusi — szpitolninkės ir visos manes bijo—perspėjo Žarienę ir mergą, kad nelandytų prie vargamistros O Jezus Marija! kaip czia pakils liežuviai ant manes! Klebono pana sziočia, klebono pana tokia, klebono pana visukuo pratekusi! Na sakykit, ar mano czia kalczia? Kad klebonas, mano brolis, lėtas, nė boboms nieko nesako, reikia man pacziai veizėti... O kiek už tai nukentėti! Asz negaliu! (verkia). Asz negaliu nė apsiklaudyti. Sako, ta velnienė sakanti į mane: „ta persenėlė nori po gvoltu užsimesti vargamistrą, nors plika, o mes, — savijai duosim szeszis szimtus ir iszleisim už vargamistros“. Kaip man Magdė pasakė, tai kaip dagį man pakiszto! (kumszczias sugniaužus) ne, to nebus, neprileisiu! imti tos pajuodėlės, pasiutėlės, juodmužikės, neprileisiu! zyle, pe-

lėda versiuos, bet neprileisiu! Sakot jus — plika. Na, asz jam parodysiu „plika!”

Vieną rytą apsirėdžiau poniszkai — turiu visokių drabužių — tai gi apsirėdžiau poniszkai, zomezines pirsztinikes užsimoviau ir nuėjau prie Žariū, prie to storastos. Kaip tik asz į trobą szmakszt, visi nusiminė, kaip mirte apmirė, žinoma, tokią svarbią viesznją pasave pamatę. Na, vis nieko. Pasisveikinom, vis nieko. Asz tik žvilgt, o gi mano vargamistros Magdė pas peczių! Kad kas butų mane į ugnį imetęs, bucziau teip nesupykusi, kaip ant tos Magdės. Vienog susitūrėjau, kaip svetur tiek tik pasakiau dailiai: „Magde, tu nebeturi vietos szpitolėj nuo szios dienos”. Magdė, žinoma, nusiminė ir nusigando. O ta Žarienė, tikra velnienė, kaip paleido liežuvį ant manęs: „kas tu per poni aut szpitolininkų? — sako — bene tu jiems duoną duodi”?...

Asz vis dar nesupykusi sakau dailiai: „Tokia rupuzė turi pildyti savo ir namie sėdėti, o ne po kaimus valkiotis prie tokių paleistuvių!” Sakiau drąsiai, nes Žarys miegojo lovoje, galėjo būti girtas. Kaip gi neszoks ant manęs Žarienė, ta velnienė, sako, stacziai man į akis sako: „tu vargamistrai užsimėczioji, nori įsisiulyti, akis jam apmauti!”

Kad man butų per ausį davusi, ne ką teip užgauliojusi! Magdė girdėdama tokį papiktinimą, žinoma, bijodama grieko, o per vis didžiau bijodama manęs, keliasi ir nori iszeiti. Asz, tai matydama, priėjusi dailiai imu jai už skepetukės ant galvos, kartu ir už kudų, staiga sodinu atgal dailiai, tardama: „sėdok tu rupuzė! klausykis, kaip mane grubijonija”.

Na, ar asz czia kalta, kad klebonas, mano brolis, lėtas, nesuvaldo tų rupužių szpitolininkų, nė tų pasiutėlių muzi-

kų? Pamislykit patys, sako man stacziai į akis, toki pasiutėliai muzikai sako: „tu negausi vargamistros, asz ant to stovėsiu!” Asz jai dailiai szpygą szmakszt, ji man atgal szmakszt! Tiktai girtuoklis isz lovos strakt. „Ar rankų neturit? — szaukia — iszduokit!”

Merga ir vaikas už koczėlių, pagalių, Žarienė, ta velnienė, už kaczergos. Asz nors pabugusi, bet poniszkai sakau: „pabandykit, pabandykit!”...

Tas jų vaikas nieko sav, jaunias, gražus. Turbut asz jam patikau. Jis mane užstojo, sako: „tata — rodydamas į Magdę — isz jos visi liežuviai, ji už visus kaltesnė”. Nutvėręs Magdę už sprando, kaip stums pro duris! O czia vargamistra prieszais stojos tarpdurėje....

Asz prasidžiuogau pamacziuisi, szaukiu, kad mane gelbėtu. Žarienė, ta velnienė, sav szaukia: „neimk tu tos klebono mergos”. Patsai Žarys, tas girtuoklis sav szaukia: „savaijai duosiu szeszis szimtus”.

Kvaily tu, kvaily! Tie tavo szeszis szimtai nusispiauti priesz klebono seserį....

„Mane paėmęs, visada turėsi” — balsiai sakau. Vargamistra tai iszgirdęs labai nusiminė, turbut dideliai jam szirdis apėjo, kad tokios laimės nebegali pasiekti. Nuliudęs prisiduoda, turį paczią ir vaikus, norįs gauti arklius visus czia pardanginti....

Ot gerai Žarienei, gerai! Norėjo tą savo pajuodėlę, pertišėlę, pasiatmuzikę, nukarti už vargamistros.... Czia nepavyko, tas jau vedęs!

Klebonas, mano brolis, lėtas, nieko nesakys, nors vedęs vargamistra, reikia man pacziai žiurėti. Tą patį vakarą suvariau szpitolininkus ir iszkraucziau vargamistrą ant ulyczios gavo nakvynės jieszkoti karcziamoje....

Na, ar asz czia kalta? Kokia czia mano kaltybė? O visi vis

pasikandę, „kaip klebono pana, teip klebono pana, visukuo pratekusi”. Ot ir dabar, sako, atėjo tas vargamistra skųstis klebonui ant manęs.... Reikia man jau bėgti klausytis.

Žemaitė.

(Isz „Ukininko”).

Atsakymai.

Griausmui. — Daina netinka, perdaug...

T. M. D. sąnariui. Chicago. — Apie ką jus raszote, tai mūsų paczių buvo padarytas patėmyjimas pirm gavimo jus raszto. — Dėl reikalo szelpimo studentų neprivalu varžytis. Geriaus dirbti pasidaliaus. Vien užvardyjimu, kad tuomi užsiima ir T.M.D., nieko neatliksime; reikia tam darbo, anot tamistos, agitacijos, pinigų. „Auszros” draugystė turi praktiszką mierį ir reikia jį tik paremti.

Prascziokui. Chicago. Mes peržiurėję „Auszros” dr. įstatymus neradome dviejų skyrių sąnarių, kaip jus kad raszote. Pažiurėkite į „Auszros” įstatymus pusl. 5 „Sąnariai”. Kad „Auszros” dr. susirinkimus laikytų vieszose salėse, ne privatiszkuose namuose, tai isz vietinių, be abejonės, atsirastų daugiau sąnarių. Bet „Auszros” mieris yra vi-ai kitokiu ir sąnariai turėtų prisiraszyti perskaitę įstatymus, paraginimus laikraszcziuose. Matyt vienog, kad mažai kas tą supranta, nes szelpti studentus, pas mus, reikia pasakyti, yra naujiena. Viską atmetus tokia draugystė yra mums reikalinga ir turime dėl jos pasidarbnoti, idant ji atliktų savo mierį. Kitos taučios turi daugelį tokių draugysczių ir nesigaili aukų ant mokslų; dėlto ir turi teip daug mokintų vyrų, visokių mokslisz kų raszų.

17-to seimo delegatams.

Nno daugelio delegatu S. L. A. 17 seimo gavau laisz kų su klausimais apie 17 seimo paveiksłą (potograpiją). Sziuomi atsakau visiems, kad daugiaus tu paveiksłų jau negalima gauti, nes tas potograpas persikraustė ir jo negalima surasti. Kurie mokėjo po \$1.00 p. Pr. Mockevicziui, tie visi paveiksłą gavo.

17-to seime delegatas.

J. Raulynaitis

8 Jefferson str.

Cambridgeport, Mass.

Spindulio Szviesos Dr. sąnariams.

Ant praėjusio susiriukimo tapo nutarta, paliuosuoti visus sąnarius nuo mėnesinės mokesties už tris mėnesius laike straiko. Kurie negal buti sąnariais dėl skolos ir atmetus tuos 3 mėnesius, teiksis iki ateinanczio susirinkimo, 3 d. Sausio 1903 m., praneszti to priezastį. Nedavusiejie žinios taps iszbraukti isz knygu.

Dr. sekr. Juozas Ramanauckas

P. O. Box 181

Minersville, Pa.

Padėkavonė:

Asz, Magdalena Sekeviczienė, padėkavoju Susivienijimui Lietuvių Amerikoje už greitai gautą posmertinę po mano vyro Vinco, prigulėjusio prie 1-mos kuopos Edwardsvillėje. Visiems lietuviams rodyju prisiraszyti prie S. L. A., kaipo geriausias organizacijos dėlei paszelpos szeimynos, netekus maitintojo.

Su guodonė

M. Sekeviczienė.

TO CONSUMPTIVES.

The undersigned having been restored to health by simple means, after suffering for several years with a severe lung affection, and that dread disease *Consumption*, is anxious to make known to his fellow sufferers the means of cure. To those who desire it, he will cheerfully send (free of charge) a copy of the prescription used, which they will find a sure cure for *Consumption, Asthma, Catarrh, Bronchitis* and all throat and lung *Maladies*. He hopes all sufferers will try his remedy, as it is invaluable. Those desiring the prescription, which will cost them nothing, and may prove a blessing, will please address, Rev. EDWARD A. WILSON, Brooklyn, New York.

Vokietijos lenkai.

Prancuziskame laikraštyje „Revue“, birželio mėnesio p. m. yra straipsnis Antano Potockio apie Vokietijos lenkus. Lenkai gyvena Prusuose, Poznaniuje ir Silezijoje; iš viso jų yra per pusketvirto milijono. Ypacz Poznaniuje yra didelis skaitlius lenkų sodiečių.

1815 m. Vokietijos karalius Pridrikas Vilhelmas III szi-teip pasakė lenkams: „Asz vėl paimu į savo rankas Poznanių, kuris pirmiaus prigulėjo prie Prusų; jus susivienysite su mano vieszpatyste, bet jusų tauta bus pripažinta už atskirą; jus turėsite savą surėdymą; jusų tikėjimo mes nekliudysime; jus pažnyczios tarnai gaus reikalingą užlaikymą; jusų kalba bus vartojama visur lygiai su vokiszkaja“.

Apie pusszimtį metų su lenkais elgėsi teip, kaip buvo Pridriko prisakyta. Bet paskui buvo užmirszi ti jo žodžiai.

Įstatymai 1873 m. pavedė katalikų bažnyczią valdžiai, o nuo 1874 m. ėmė drausti laikyt miszias tiems kunigams, kurie iszrodė pavojingais valdžiai; jeigu jie pildė savo pareigas, tada juos isztremdavo isz tėvynės. Su szitais įstatymais labiausiai spaudė katalikus lenkus. Seminarijos tapo uždarytos. Vieton kunigų atsiralo mokyklose valdžios iszrinkti inspektoriai

Szitoki pasielgimai užgavo visą draugiją netik lenkų, bet ir vokiečių; Prusų valdžia pasijuto po sudu seimo ir persekiojimas katalikų aptuko.

Beto Prusai užklupo ant lenkų mokyklų. Įstatymai 1830 m. daleisdavo pradinėse mokyklose mokintis prigimtoje kalboje. Dabar Prusų valdžia perkeitė tuos įstatymus. Nuo pirmos dienos gegužės mėnesio 1883 m. įvedė vokiszka kalbą visose Poznaniaus miestų mokyklose. Ant galo

1887 m. lenkiszka kalba tapo visiszka užginta pradinėse mokyklose. Paskutiniam laike buvo szioki-toki palengvinimai szitame dalyke, bet paskui ir vėl uždraudė net poterių savo prigimtoje kalboje mokintis.

Jau 40 metų, kaip lenkiszka kalba užginta mokyklose, o tuo tarpu vis gi kiekvienas mokintinis lenkas, pirm negu pramokti vokiszka, iszmoksta lenkiszka skaityt, raszyt ir — kas svarbiausia — mislyt lenkiszka.

Beto Prusų vyriausybė užmanė apgyvendinti lenkų szalį vokiečiais ir iszrinko tam tikrą komisiją iszpirkimui žemės nuo lenkų. Iki 1896 m. ta komisija supirko 89 tukstanczius margų žemės ir apgyvendino tą žemę vokiečiais (apsigyveno 1784 vokiszkos szeimynos). Pirkimui žemės iszleista 70 mil. markių.

Bet ir ta kolonizacija neatneszė pageidaujamų vaisių. Vokiečiai ką apsigyvendavo ant lenkų žemės, tankiai nieko neiszmanė apie žemdarbystę ir nuolat reikaludavo paszelpo nuo vyriausybės. Vyriausybė iszleidusi didelius kasztus, visgi neįstengė apimti žymų plotą žemės ir sunaikinti lenkų skaitlių.

Valdžia persekioja vioskias lenkiszkas draugystes, užgina susivaziuoti lenkams gydytojams. Valdininkams uždrausta lenkiszka kalbėtis, net tarp savęs; ant laiszkų turi buti vokiszki adresai. Ant geležinkelų uždrausta pardavinėt lenkiszkas knygas ir laikraszczius. Idant parodyt, jog lenkiszka kalba nereikalinga bažnyczioje, vienas landrotas (pavieto virszininkas) liepė suraszyti visus parapijonis, kurie moka vokiszka ir iszradęs kad „vokiečių“ yra didesnė dalis, jis lenkiszka bažnycziaz pavertė į vokiszka. Szitai koki reikalavimai draugystės etnofagų: 1) kad lenkas nega-

lėtų įgyti žemės kitokiu keliu, kaip nuo savo tėvų; 2) kad užgintų lenkiszka kalbą; 3) kad vokiszka kalba būtų įvesta lenkiszkuose laikraszcziuose greta su lenkiszka; 4) kad kariumenė padėtų suvokiecziuot lenkų szalį. Szitai kokjatsitiki-mą pasakoja antorius isz pasielgimo draugystės etnofagų. Vienuos namuose prieglobos vargdienių yra 350 senelių, daugiausiai lenkų. Jie kartą skundėsi direktoriui tų namų už blogą užlaikymą. Direktorius iszkeikė sevelius biauriausiais žodžiais. Užgauti kalba direktoriaus jie puolė ant jo su kumszcziomis. Direktorius paszaukė policiją nuramdymui „lenkų maisztininkų“ ir maisztininkus sugrudo į kalinį ant 6–9 mėnesių (o tris akus net ant visų metų). Direktorius liko nenubaustas. Nuo 1884 m. yra uždraustos visos draugystės mokslan einanczių lenkų. Policija atiminėja lenkiszkus elementorius, katekizmo knygeles ir biblijas. Keli mokintiniai vienos gimnazijos buvo iszvyti už tai, kad ant lekcijos lenkiszka kalbėjosi. Pas vaikus tyrinėja, kas jiems duoda privatiszka lekcijas lenkiszkos kalbos. O tokias ypatas laukia pinigiszkos bausmės ir kalėjimas. Nors vokiečių įstatymai negina vaikus privatiszka mokinti.

O visgi nežiurint ant tokių persekiojimų, lenkai paskutiniame laike pradeda smarkiai judėti, ypacz Silezijoje jau toks didelis tarpe jų susipratimas ir teip sustiprėjusi jų dvasia, kad neužalogins jos nė joki prispaudimai vokiečių valdžios. *Skambutis.*

Naujos knygos.

Darbininkų Balsas num. 6 Publ. 48.

Pirmutiniam straipsnyje szito numerio „Darbininkų Balsas“ yra apraszyta padėjimas darbininkų dvaruose. Musų

kumecziai tai tikri dar senoviszki baudžiauninkai. Dvarponis duoda žmogui suluzusį tvartą dėl gyvenimo, gabalėlį menkiausios žemės ir už tai žmogus pasilieka pririsztu prie dvaro ir turi dirbt už mažą prekę, apie 30 kap. ant dienos ir užsilaikyt isz to su savo szeimyna. Antras straipsnis perstato darbininkų judėjimą Galicijos dvaruose. Ten iki paskutinių laikų padėjimas darbininkų buvo toks, kaip ir Lietuvoje, iki neprasidėjo socialistiszka agitacija ir kaipo pasekmė jos — straikai. Kaip tai paprasta, visur darbininkams sustraikavus, ponai pasirupino užsiundyti ant varguolių policiją, kariumenę, kurie žmones szaudė, kapojo, grudo į kalėjimus ir visgi ant galo žmonės laimėjo. — Apuoko sudėtos eilės Straikas. — Toliaus yra labai gražus straipsnelis apie Vilimą Liebknecht'ą, kuris visą savo amžį paszventė užtarymui darbininkų ir kovai su jų prispaudėjais. Daug V. Liebknecht nukentėjo už savo darbus nuo vokiszkos valdžios ir kalėjime ir isztremime, bet jokios kanczios negalėjo sulai-kyt to karžygio teisybės. Iki paskutinei valandai savo gyvenimo skelbė teisybę, nežiurėdamas, ar ji patinka ponams ir karaliams, ar ne. Budamas seneliu, 70 metų, atsėdėjo kalėjime 4 mėnesius už įžeidimą karaliaus. Mirus Liebknecht'ui 7 rugpiuczio 1900 m., jo kuną lydėjo szimtai tukstanczių žmonių. — Toliau straipsniai: Duszių ganytojas, apysakutė, Dabartinė Lietuva (eilės) Darbininkų judėjimas ir socializmas svetur.

Ant galo daugelis žinių isz yvairių krasztų Lietuvos, parodanczių padėjimą Lietuvos darbininkų miestuose: Vilniuj, Kaune, Sziauliuose ir kituose. Kiekvienas, kurį uzima padėjimas ir judėjimas darbininkų, turi szitą numerį perskaityt.

Kas reikia žinoti ir atminti kiekvienam darbininkui. Išleido Lietuviszkoji Social-Demokratų Partija. Paryžiuje 1902 m., pusl. 68.

Szita knygutė apsvarsto pamatus dabartinio ekonomiszko surėdymo, ir parodo jo neteisingumą. Žmonės sutvėrė ir sutveria milžiniszkus turtus, bet iš jų nesinaudoja: jie kaip tik praminta iš dienos į dieną. Priežastis tokio padėjimo yra ta, jogiai kapitalistas išnaudoja žmogų darbininką ir atiduoda vos dalį to, ką jis uždirba. Kad daugiau pelnyti, pabirkantas priverčia žmogų daug dirbt, o užmoka mažai. Užtai-gi darbininko privalumas rupintis, kad iszkovoti didesnį užmokestį kad sutrumpint ant 8 valandų dienos darbą. O kad tą įgyti, reikia vienyti ir straikais iszkovoti geresnį buvį. Kadan-gi kapitalistas palaiko valdzios ir apgina juos su karianna ir szaudyklėms, užtai-gi darbininkų pareiga yra atmainyti tą sistemą ir surėdyti draugiją teip, kad būtų visi žmonės užganėdinti. Turinys knygutės toks:

I. Darbininkams pridera geras gyvenimas — Iš kur atsiranda vargas ir turtai?

II. Pabrikantų ir darbininkų reikalai.

1. Darbininkams reikalinga didesnė alga.

2. Darbininkams reikalinga trumpesnė darbo diena.

3. Darbininkui reikia būti apšviestu žmogumi.

III. Ar gali pasigerinti darbininko buvis? — Iš kur atsiranda nusibankrutijimai?

IV. Kaip galima iszgauti didesnė alga ir trumpesnė darbo diena? — Darbininkų susivienijimai.—Straikai.

V. Darbininkų tiesos. — Darbininkų szventė 1 gegužės.

VI. Politiszka ir tautiszka laisvė.

VII. Kaip sutaisys darbininkai draugiją, kad nebutų skriaudos ir nuskurimo?

1. Kiekvienas sveikas žmogus privalo dirbti nuo 20 iki 45 metų amžiaus, apsirinkęs amatą sulyg savo noro.

2. Kiekvienam žmogui turi būti aprupintas patogus gyvenimas lyg pat jo smerzio, dagi toks, kad visi lygiai naudotųsi iš visų pasaulės gėrybių.

3. Pabrikai, kasyklos ir žemė turi prigulėti bendrai visiems darbininkams.

VIII. Kas reikia dirbti susipratusiam ir doram darbininkui.

Ta knygutė teisingai persta-to, kas reikia žinot ir atmint kiekvienam darbininkui.

Aukos kankintiniams.

Iš Shelton, Conn.:

S. Cvirka	50
A. Anskaitis	25
F. Vokietaitis	25
J. Sinkevyczius	10
M. Sinkevyczienė	10
A. Mariauckas	10
J. Balsis	25
J. Matulevycziutė	50
O. Ulinskiutė	50
J. Vpkietaitis	10
O. Taruszkiutė	25
A. Tubaicziutė	25
K. Vasiliauckiutė	25
E. Sinkevycziutė	25
J. Cvirka.	25
S. Taruszka	25

Viso \$0,65

Sykiu \$4,80

Iš visur.

Petropilės valdzia buk da-leidusi darbininkams laikyti susirinkimus apkalbėjimui savo reikalų. Darbininkai nusiu-tę gubernatoriui padėkavonę, ant kurios atsiliepęs ministeris Plėvė, buk darbininkai gal tikėtis iš jo pusės užtarymo.

Galicijoje sustraikavo visi aptiekorių pagalbininkai. Patys aptiekoriai nesuspėja sudaryti reikalaujamus receptus ir vaistus, ir dėl pagalbos pa-ėmė savo gimines, prisiziūrėjusius kaip vaistus daro. Strai-

kieriai tokius skebus apskundė valdziai, kadan-gi jie apie sutaisymą vaistų jokio numanymo neturi.

Meksikos kongresas užtvirtino užmanymą, kad bausti kalėjimu laikraszezių redaktorius, kurie kritikuoja urėd-nikus. Pagal kongreso nutarimą, laikraszeziai neturinti tiesos raszyti apie jokio urėdninko pasielgimą, teip-gi net prasto kareivio ir paties kongreso. Senatas vienog gal atmes tą kongreso nutarimą.

Prancuzijoje, pakelėje iš Cherbourg į Paryžių, du darbininkai rado kudikį, kurį matė padedant vieno automobylio keleivių. Kudikis buvo suvyniotas į pogaivį ir pridėta gromata su 14,000 frankų au-ginimui to kudikio iki pilnų metų, su užtikrinimu, kad augintojas savo gyvenime nekės jokios stokes, bet neturį išduoti to kudikio gimdytojų, kurie yra Anglijoje ir priguli prie augsztos luomos.

Alzacijoje, mieste Muelhausen, viena turtinga moteriszke, turinti didelį pabirką ir turtą, su visu tuomi szelpusi socialistiszką partiją, kas dabar į aiksztę iszėjo ir kapitalistai nuo to persigando, kad jų luomos sąnariai szelpia teip nekencziamą partiją.

Saksonijoje, mieste Dueben, tapo įrengtas girtuoklių pataisos namas. Tam name bus visoki pasilinksminimai pagal norą. Svaiginanczių gėrymų nebuse. Užveizėtoju ir mokin-toju buseš vienas iš didziausių pirmiaus buvusių girtuoklių, idant iš praktikos mokė-tų iszguldyti girtuoklio gyvenimą.

Prancuzijoje, iš simpatijos Marsilijos dokų straikieriams sustraikavo visi jurininkai. Parlamentas užgyrė taikos su-

dą, bet tą atmetė laivų kompanijos kaipo ir straikieriai. Daugelis laivų negalėjo isz-plaukti dėl stokes jurininkų, ir tokių vietas užėmė kariszkos laivynės jurininkai. Kariauna visur sergsti laivus ir dokus.

Italijoje, ugnekalnis Vezuvius vėl pradėjo daugiau pele-nyti ir lavos mesti; apie ugne-kalnį atsidarę dar keletas mažesnių.

Lotaringijoje, vokiečiai su gražtais jieszkojo anglių Prancuzijos parubežyje ir 10 mas-tų už rubežiaus į prancuzų pu-sę buvo pradėję savo darbą. Prancuzai vokiečiams atėmė visas pabukles, už kurių atidavimą pareikalavo 8,000 frankų.

Egipte tapo užbaigtas pylimas pusantrios mylios ilgumo pas Assuan, užtvenkiantis Niliaus patvinimą nuo užliejimo laukų apie 1,000,000 akrų, kur du kartu sėjama per metus, iško yra naudos ant \$12,000,000. Tas pylimas buvo pradėtas 1899 m., prie kurio dirbo 16,000 darbiuinkų ir kasztavo \$10,000,000.

Vengrijoje, laike dviejų mėnesių nusizudė 6 kareiviai vieno pestininkų pulko. Pagal tai galima spręsti, kad jie negalėjo iszkentėti torturų, kokias daro visoki perdėtiniai ant paliepimo kanuolių valdonų.

Mieste Essen, kur yra didziausia kanuolių liejinyczia Kruppo, darbininkai užsima-nė pasigerinti kaizeriui už kal-bą laike Kruppo laidotuvių, nusiuncziant telegramą su padėkavone. Tuli socialistai darbininkai ant tokio užmanymo nepristojo, už ką visus atstatė nuo darbo, ir jeigu bent kokį kada socialistų patėmys, tai tuoj iszvarysė.

Italijoje, miestelyje Spezia, suaresztavota 13 anarkistų, kurie tarėsi nužudyti Italijos karalių.

Nepasisekus pavieniams tyrinėtojams ir ekspedicijoms prisigriebti prie siaurinio žemgalio, dabar tikosi įkurtas tarptautiskas susivienijimas, kuris rems tą darbą tolyn, kad nukakti bent koku būdu prie to szaltojo žemės galo. Kelionė ir tyrinėjimai paskirta ant 3 metų ir ateinančiuose metuose jau prasidės. Kasztus sutarė duoti szios viespatystės ir pagal skaitlines markėmis:

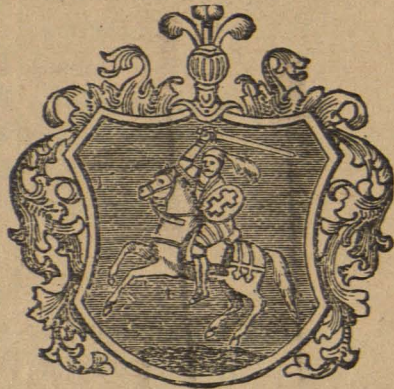
Vokietija ant laivo	330,000
„ ant visokių įrankių	17,500
ir kas metai	125,000
Aanglija paskyrė	840,000
Danija	102,000
ir kas metai	110,000
Olandija	113,320
ir kas metai	51,470
Norvėgija	190,000
ir kas metai	147,400
Žuvėdija	21,100
ir kas metai	21,320
Maskolija	23,000
ir kas metai	256,000
Finlandija	120,000
ir kas metai	44,560

Centraliszka vieta lūs Kopenhagoje, Danijoje, į kurią suplauks visokios žinio.

Kanuolių karaliaus Kruppo prova priesz socialistiszka dienrasztį „Varwaerts“ Berlyne tapo atszaukta nuo Kruppo paczios naszlės, kadan-gi ji nenorinti, idant jos vyro visokius „gerus“ dabus socialistai apskelbtų visam svietui. Kruppo advokatai bus teip nurodę, nes bus suradę teisingus argumentus ant salos Capri ir Neapolyje apie Kruppo nekaltybę. Jeigų butų galėje, tai isztikrųjų „Vorwoerts'ui“ ne butų dovanota likė.

Paryžiaus beturcziai, prasi-dėjus szalcziams, nuneszė į užstato namus užstatyti 60,000

sziubinių žiedų, idant už gautus pinigus nusipirktų kuro pasiszildymui kambario.—Ratininkai rag-ėjo mėnesyje už statė 5572 o spalinio mėn. net 6299 dviraczius po 35 frankus (\$7.00).

Pirmas tautiszkas Balius!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 2-ra kuopa isz Forest City, Pa., rengia puikų tautiszka pasilinksminimą die-roje Naujų Metų, 1 d. sausio 1903 m., su dainoms, prakalboms, priėmimu naujų sanarių ant galo szokiais, Fredman'o salėje.

Dainas dainuos Dr. V. Kurdirkos Dainininkų Draugystė isz Plymouth, Pa., po vadovyste O. Alytienės. — Kalbėtojais bus Susiv. L. A. prezidentas p. M. Valentinavyczius ir P. Mikolainis.

Todėl užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaiteis ant to prakilnaus pasilinksminimo ne vien isz Forest City, bet ir isz Monkey Run, Carbondale, Scranton ir tt., nes tokio pasilinksminimo, kaip stovi Forest City miestas, dar nebuvo. Muzikantai bus net isz Visztyczio. Pradžia ant 2:30 po piet. Tikietas 25 ct.

S.L.A. 2 kuop. *Komitetas.*

Didelis Balius!

Draugystės szv. Mykolo isz miesto Breslau (Burtonwood), Pa. bus sere-doje priesz naujus metus, 31 gruodzio 1902 m., salėje Prano Balciszos.

Delto visi lietaviai ir lietuvaiteis isz visos apielinkės yra

užkviečiami ant to puikaus palydėjimo senų metų. Muzikantai bus isz Pilviszkių.

Įzenga visiems dovanai!

Pradžia ant 6 val. vakare.

Komitetas.

Balius su dainomis!

Draugystė D. L. K. Vytauto parengia puikų balių sere-doje 31 dieną Gruodzio, 1902 m. Prasidės 6:30 valandą vakare salėje Skating Rink Plymouth, Pa., grajjs kapelija po vadovyste V. Czosko. Užkviečiame visus brolius ir sesutes ant teip puikaus pasilinksminimo.

Tikietas 25 c.

Komitetas D. L. K. V.

Pirmas didelis balius!

Naujos parapijos po vardu Auszros Vartai, Edwardsville, Pa., utarninke 30 d. Gruodzio, 1902 m. Prasidės 6-tą valandą vakare salėje And. Butrimavyczius, muzika bus pirmos kliašos. Meilingai užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaiteis, senus ir jaunus, ne tik vietinius, bet ir isz apielinkės pasilinksmininti.

Tikietas 50 c.

Komitetas.

Didelis Balius!

Susiv. L. A. 3-czios kuopos isz Elizabeth, N. J. bus sere-doje priesz naujus metus, 31 gruodzio 1902 m., svetainėje Grand Army Hall 126 E. Jersey str.

Pradžia ant 7:30 vakare. Balius tęsis per naktį. Įzenga visiems dovanai.

Visi lietuviai ir lietuvaiteis užkviečiami yra atsilankyti. Nauda nuo baliaus bus kuopos reikalams. *Komitetas.*

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Adomo Kedzio isz Pauszszkių kaimo, Jievaravo valsčiaus, Marijampolės pavieto, Suvalkų gubernijos. Mokinosi Senapilės gimnazi-

joj, ir 14 ar 15 metų bus, kaip atkeliavo Amerikon. Kas isz tautiecių apie jį zinotų, arba jis pats, teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

V. J. Dabulevyczius,
74 W. 19 str.
Chicago, Ill.

Pajieszkau gero kriancziaus, mokanczio siuti steliuotus siutus. Už palaidą (be liemens) siutą moku \$5.50 o su liemenių \$6.50. Jieszkantiejie darbo teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

Geo. Rekus
138 S. Mead str.
Wilkes Barre, Pa.

Naujos knygos.

Ožkabalių Dainos, Surinko Dr. J. Basanavyczius. Dviejos knygos, kiekviena - - - - -	75c.
Lietuviszkos pasakos apie sutveimą pasaulės, Dievą, velnią, aitvarus, kaukus nyksztakus, ragancs, vilkalokus, deives, milzinius, smakus ir t. t. surinko Dr. J. Basanavyczius. - - - - -	1.50
Viena d'ena be melo - - - - -	25c.
Vanagai ir toksai sapnas - - - - -	5c.
Izdų salą - - - - -	1.00
Darbininkų Balsas No. 5 - - - - -	15c.
Lietuviszka krestomatija - - - - -	50c.
Geguzinė szventė Lietuvoje 1902 - - - - -	5c.
Palangos Juzė - - - - -	25c.
Svieto pabaiga - - - - -	10c.
Lietuviszkos kalbos gramatika - - - - -	40c.
Lietuviai Amerikoje - - - - -	1.00
Kaip sutaisytas žmogaus kunas - - - - -	30c.
Vienas isz mūsų tur apsivesti - - - - -	10c.
Velniasspąstuose - - - - -	10c.
Gyvenimo vaizdeliai - - - - -	15c.
Krilovo pasakos - - - - -	35c.
Graži dainų knygele - - - - -	15c.
Spėka ir Medega - - - - -	1.50
Kur mūsų iszganymas - - - - -	25c.
Naujas kalendorius 1903 m. - - - - -	25c.
„Darbininkų Balsas“ num. 6 - - - - -	15c.
Kas reikia žinoti ir atminti kiekvienam darbininkui - - - - -	15c.
Kaip prancuzai už laisvę kariavo - - - - -	25c.

Didelė krautuve IR KARCZIAMA

Kas nori gero taverio gauti ir ska-aus gėrymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką** Plymouth, Pa.

Kur mūsų išganymas?

Kas geidžia pažinti savo tautos reikalus — teperskaito šią knygą (118 pus.); kasztuoja 25 centus.

Adomas Mickevyczia.

Nauja knygutė su Mickevyczios paveikslu (40 pusl. skaitymo). Mickevyczia buvo didis poetas ir apgynėjas prispaustųjų žmonių ir tautų. Pažinti jo gyvenimą, darbus ir rasztus — pridera kiekvienam lietuviui. Kasztuoja 15 centų.

Lietuvizska karczema B. Ramanauckol

938 S. 2-nd st.

Philadelphia, Pa.

Užlaikau geriausius gerimus szemia mieste todėl vientaučiai ne pamirškite atsilankyti o visados busite užganėdinti.

Buk Lietuvys!

Ir reikalauk nuo saliuoninko lietuviszką Cigarą. Mes turime visokio skyriaus — brangių ir pigių ir siuncziam į visą Ameriką su Union lietuvių darbo lebelių — po aplinkines lietuvių mus agentai vien tautiečiai.

W. Bigelis 8846 Exchange Ave. So. Chicago, Ill.

Jurgis Orininkaitis, 212 First st. Elizabeth, N. J.

Klemencas Senkus 38 James st. Waterbury, Conn.

Pas tuos vyrus ir galima užsteliuoti net per laiszkus mus cigarai.

Naujokas & Co. 334 E. 55 st. New York, N. Y.

M. SCHEINFELD,

pirmo skyriaus pardavėjas **CIGARŲ, PAPIROSU ir TABAKO,**

Pypkių, Briezukų ir loszimui Kortų.

Gali susikalbėt lietuviszkai, lenkiskzakai ir rusiskzakai. Pacinu isz Kelmės miesto

S. W. Cor. 16 ir Ridge Ave., i: 816 South str.

PHILADELPHIA, PA.

Žmijecznic'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant Romatizmo,

Skausma Galvos, Skausma strėnu, Skausmą kaulų, Skausmą sprando, Ir Traukulio

Tai nueikie in sztorą, pas savo tautietį ir pareikla lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptiekoje dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerš EGIUTERRO No 1. prigzlebs koźname karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, priepuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios kę Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbtas isz visokų angalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27. (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos nesiranda.

Aptiekorius Dēdė Groblevskis jan dēl koźno žinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekorių tarp mūsų tautos szcional Amerikoje. Teipogi yra dēl koźno žinoma, jog vienas g. ras aptiekorius žino ir ženkina daugiau kaip 10 daktarų, nežine pagalboj snerigusios žmonijos. Dēltoji jeigu kada jus Dievas teiktusi dsilpetēt kokia liga, tai tuojau nusidnokite ani rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmirgiausiai gydau visokias parleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus, silpna atminti, dvasizska nusilpima, lytis kas silpnybes, szleivuma, sutuima, vezi, llykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyziu ir tt. Praszaliniu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutuimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagalba geriausių elektrizku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per ketela dienu. kraujo užmudėjimus, odos ligas, semens begima, žaidas gerklie ir burnoj, nosy, akyse ir ausyse, netekima vyriskumo, lyecziu nusilpėjima ir tt. gydau kuopasekmirgiausiai ir **Gvarantuojau Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszktmū.** Gyvsidabrio nevaratoju. Nuodugnu iszgzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas — tai yra mano priderys.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kansas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali parasztyti laiszka; butinai reikalaujame paciento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

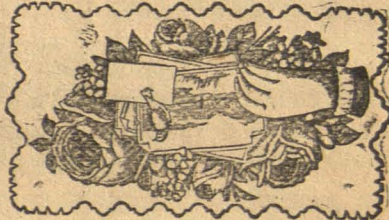
Perskaityk szita!

Kas pri-ius 25c. markėmis gaus tuzina graziu gromotoms popieru su kopertais ir dovanu 1 lietuviszka knygele vertės 25c. iszsimokinimui mesti kortas. Popieris su grazioms kvietkoms, paveikslais ir graziais apskaitymais. Adresuokite:

K. MISIUNAS.

Box 551. Pittsburg, Pa.

Kalėdu Pavincziavonės.

Puikiansių popierų gromatas rasztyti; naujos spaudos, tuzinas 25c. Pavinczevonių kortas yra labi gražios, 6 gatunkų, uz 6 kortas 50c. Rankspaudis su tavo wardu pravarde 25c.

Kalendarius 1903 m. su paveikslu D. L. K. Vytauto, ir D. K. Gedemino 15c.

W. J. Petkon,
Box 399

Brockton, Mass.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klases aptiekoje. Vaistus, chemiszkus daiktus, kvepentį muila, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visokių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriausė dēl Lietuvių Agentura ant visos Philadelphia.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam bankon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszzką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS

K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vynu skanaus aluczio, puikiai kvepianzių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszzką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir iszgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeik

pas K. Strzelecki.

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kszulio. Jei tēmysi gerai, tai persiliudysis kad yra geriausias pagalbojtojas.

Severos Balsamas del Plauczio.

Yra užtikrintas vaistas nuo kosulio perszalimo ir plaucziu sustiprinimo. Permaino nusiminimą ir užsidedimą ir sustiprina organizmą. Prekė 25 ir 50c.

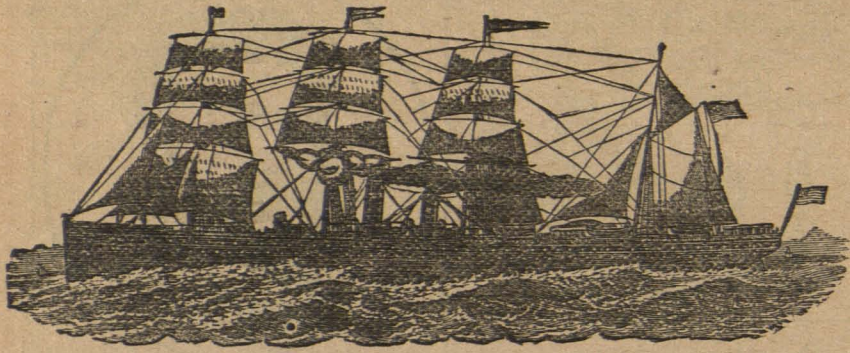
Severos Aliejus St. Gotard.

greitai ir lengvai vietinė pagalba nuo visokių skaudėjimų. Prekė 50c.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST. CEDAR RAPIDS, IOWA. Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste an
 labaigerę linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas
 dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervažiuosit
 didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus
 krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsauguju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insu-
 rance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną
 alų, degtiną ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne
 prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
 683 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmy-
 noj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudė-
 ta dabar popieriniam baksukije geltono kolero ir pirklami nuo sztoninkų
 visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo szton-
 ninka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 50 ct. o bus pri-
 iusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
 arba panaszio ms ligo ns, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins
 liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1 00, su prisiuntimu per
 paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų
 preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri
 vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu
 per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz
 ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikcinu, kad szitas preparatas praszalins
 Reumatizmą vartojant per atsakintį laika, jeigu bus vartojama sykiu su
Expeller Linimentu praszalins minėtas ligas. Pri-isk Money Order ant
 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
 107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
 1917 N. Main str., Scranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tareila,
 677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
 1229 S. 2nd. st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
 1150 Wyoming Ave. Pittston, Pa.

Kasos globėjai } K. Unika, 943 S. 2nd. str. Philadelphia, Pa.

Užveisdėtoju knygyno—V. Daukszys,
 1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir visokių
 DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

**Lietuviu užėiga,
 pas S. Arbaczaucką,**

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa

Geriausie lietuviams užėiga isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Podraugei laikau užkandzius ant stalo per visą diena. Teppi parduodu laivakortes ant geriausiu laivų ir už pigiausią prekę Siunczių pinigus į visas svieto dalis Lietuviai, atkeliave isz kitų miestų, ras pas manę szirdingą priimimą.

Lietuviu užėiga.

Geriausie užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siunczių pinigus į visas dalis svieto. Parduodu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale.
Petras Lipavyczia.
 LUZERNE, LUZ. Co. PA.

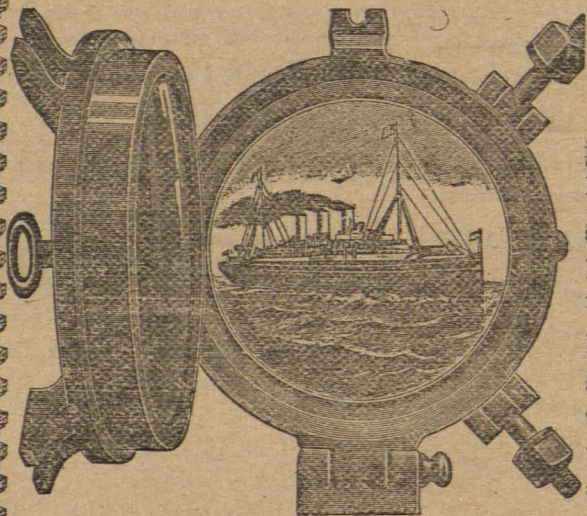
SPAUSTUVE

„VIENYBĖS LIETUVNINKU“

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos draugystėms, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas yra greitai ir pigiai

PARDUODA LAIVAKORTES

Ant visų geriausiu keliu ir greicziausiu laivu.

Siunczia pinigus

į visas svieto dalis greitai ir pigi. Norinti kad pinigai siuncziami į tėvynę neprazutų ir kuo greicziausiai nu-eity, tegul kreipiasi po sziuom antraszu:

J. J. Pauksztis & Co.,

224 East Main str.

PLYMOUTH, PA.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestinga, teisinga ir artistiszka iszdirbima.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszczius paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausie ir Geriausie, nes per 30 metų užsilmdama iszdirbimais igijau geriausie praktike ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone **W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.**

